

**XVI. évf. 7-8-9. szám
2026. szeptember**

Komárom-Esztergom vármegyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<https://www.jamk.hu/hu/kemlib>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, Márku Mónika,
Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

Elkészült a könyvtári stratégia, konferencia-beszámoló – FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK.....	3
Összefoglaló a Könyvtár a gyűjteményen túl című szekció előadásairól – SUTÁNÉ CSULIK ANDREA, JAMK	4
Megyei körkép	7
Megjelent könyvtárunk évkönyve – OPÁLKA TAMARA, JAMK	7
Könyvtártól könyvtárig – sporttal, irodalommal és közösségi élményekkel – HATVANI ISTVÁN, JAMK	7
Rokonlelkek – Az Új Forrás júniusi estje – MACHER PÉTER, JAMK.....	8
Palotás Petra író-olvasó találkozó – OPÁLKA TAMARA, JAMK.....	9
Ifjúsági tábor – TAKÁCSNÉ KRISKÓ JUDIT, JAMK.....	9
Varázslatos éjszaka – MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK.....	10
97. Ünnepi Könyvhét a JAMK-ban – FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK	11
Berkenkedős borzongás a Tájolón – FEKESNÉ KISVARGA ANITA, JAMK.....	11
„Új otthon- Új kihívások” – Tíz év csend után újra várja a szőnyi fiókkönyvtár az olvasóit – TURINÉ KISS ADRIENN, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR	12
Író-olvasó találkozó Czákó Zsófiával – ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	13
100 éve született Záray Márta, a „ <i>tatabányai lány</i> ” – FULI ANIKÓ, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR.....	13
Tatai írók egymás közt – ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR.....	14
KSZR körkép.....	15
Könyvtárhasználati vetélkedő eredményhirdetése Leányváron – PÓCSFÖLDI GÁBORNÉ, LEÁNYVÁR.....	15
Újabb sikeres nyári program Bajnán – PÓSA ANDREA, BAJNA	15
Baglyaspark az új kedvencünk – FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	16
KITEKINTŐ	18
„A jövő könyvtára” Székelyudvarhelyen – MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	18
Bédzinben jártunk – élménybeszámoló – SUTÁNÉ CSULIK ANDREA ÉS FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK.....	20
GYEREKSAROK	21
Kék patkány?! – SULLER ILDIKÓ, JAMK.....	21
Rádai Andrea és a felkészült kisiskolások – SULLER ILDIKÓ, JAMK.....	21
HELYTÖRTÉNET, HONISMERET	22
Szokoli Bernadett: Másodsorból könyvbemutató – MACHER PÉTER, JAMK.....	22
EGYESÜLETI ÉLET	23
Az MKE 57. Vándorgyűlésén jártunk – FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK.....	23
Társadalmi hasznosság – Fenntarthatóság – MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK.....	24
Közösség - Helyi identitás – Társadalmi szerepvállalás Szekció – SUTÁNÉ CSULIK ANDREA, JAMK	25
Jó dolog ma gyerekkönyvtárosnak lenni – SULLER ILDIKÓ, JAMK.....	27
Minden egy helyen – könyvtári szolgáltatások új alapokon – TÖRÖK CSABA FRIGYES, JAMK.....	27
Siófokon jártunk – HALÁSZ ADÉL, JAMK.....	28
Könyvtári sajtófigyelés	30
2026. július.....	30

Elkészült a könyvtári stratégia – konferencia-beszámoló

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

Augusztus 27-én került sor az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár (ELTE EKL) *Hagyományok és kihívások* című, éves szakmai konferenciájára, melynek középpontjában ezúttal az Országos Könyvtári Stratégia állt.

A stratégia megalkotásának szükségessége az egész szakma szerint létkérdés. Tíz éve nem született átfogó program, miközben a könyvtáraknak a mesterséges intelligencia térnyerésére, a nyílt tudomány iránti igényre, a társadalmi változásokra, az élethosszig tartó tanulás felértékelődésére és a digitalizáció kihívásaira kellene összefogottan reagálniuk. Minderre megnyitó beszédében **dr. Kulcsár Szabó Ernőné Gombos Annamária**, az ELTE EKL főigazgatója hívta fel a figyelmet. A tanácskozás – rendhagyó módon – kerekasztal-beszélgetéssel kezdődött, melynek során az új könyvtári stratégia létrejöttének előzményeiről és főbb pontjairól tájékozódhatott a közönség. A diskurzuson **Gerencsér Judit**, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) elnöki szerepében, **Kovácsné Koreny Ágnes** a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) főigazgatója, **Kalydy Dóra**, az MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekciójának elnöke és **Szeberényi Gábor**, az Egyetemi Könyvtárak Kollégiumának (EKK) elnöke vett részt. A moderátor **Karácsony Gyöngyi**, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár főigazgatója volt.

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői előzményként elmondták, hogy a stratégia kidolgozását a nemzetközi szakirodalom alapos áttanulmányozása és a hazai adottságok és lehetőségek feltérképezése előzte meg. A tervezet megírására hat szakmai szervezet vállalkozott. A bevezető gondolatok után a stratégia főbb koncepciójának felvázolásával kezdték a felszólalók a konzultációt. Eszerint a 2027 és 2031 közötti időszakban a könyvtáraknak a tudásalapú társadalom meghatározó elemévé kell válniuk, miközben a közösségi részvételt továbbra is biztosítaniuk kell a lakosság számára.

A stratégia prioritásai (idézet a szakmai anyagból):

1. „*korszerű, feladatmegosztáson alapuló és együttműködő könyvtári tudásinfrastruktúra*;
2. *a könyvtárak társadalmi szerepének megerősítése*;

3. *megújuló és fenntartható könyvtári rendszer.*”

A prioritásokra három országos fejlesztési program épül:

1. országos tudásinfrastruktúra-fejlesztési program;
2. országos társadalmi innovációs- és szolgáltatásfejlesztési program;
3. országos szervezet-, kompetencia- és rendszerfejlesztési program.

A beszélgetés résztvevői egyetértettek abban, hogy a könyvtári struktúrában minden könyvtár a helyén van, nem kell túllícitálni egymást, nem kell egy adott könyvtárnak a funkciójától eltérő feladatokat felvállalnia. A hangsúly a könyvtári struktúra kölcsönös ismeretén és összehangolt irányításán van. Ugyanakkor az is fontos, hogy minden könyvtár a kor kihívásainak megfelelni tudó infrastruktúrával rendelkezzen. Lényeges elem továbbá, hogy a stratégiának a szakemberállomány előregedésére, a könyvtárosság társadalmi elismertségének hiányára is választ kell adnia, sok más mellett a könyvtáros-képzés reformjával. A hazai, hétezer könyvtárból álló hálózatban óriási potenciál van, melyet kiaknázva az intézményrendszer felkészült a globális kihívásoknak és a könyvtárakkal szemben támasztott sokrétű igénynek való megfelelésre. Probléma ugyanakkor, hogy nem tudjuk megmutatni magunkat, nem ismerjük a tudásunkat, társadalmi felelősségvállalásainkat, az oktatásban és a hasznos szabadidő-eltöltésben vállalt szerepeinket népszerűsítő módszereket, eszközöket, lehetőségeket.

A beszélgetés során az is kiderült, hogy a könyvtári stratégia szükségességét nemcsak a szakma tartja fontosnak, hanem az ágazati minisztérium is, amely felismerte a könyvtárakba való nemzeti befektetés jelentőségét, hasznosságát, és amely támogatásáról biztosította a szakmai szervezeteket. Az Országos Könyvtári Stratégia tervezete már elérhető, és az alkotók most társadalmi konzultációra hívják a könyvtárügyért tenni akarók, arról gondolkodók közösségét. A visszajelzések feldolgozása után még ez év novemberében szeretnék a végleges formáját megalkotni a dokumentációnak, majd egy akciótervet fognak kidolgozni a megvalósításhoz. A stratégiai célok elérését folyamatos monitoring és felülvizsgálat fogja majd kísérni. A visszajelzéseket a

szakemberek a konyvtaristrategia@gmail.com e-mail címre várják, 2026. szeptember 30-ig.

A konferencia plenáris ülése után két szekcióban folytatódott az eszmecsere. A *Könyvtárépítéset akkor és most* című szekcióban a BGE Egyetemi Könyvtár, a Soproni Egyetem Központi Könyvtár, a Miskolci Egyetem Könyvtár, Levéltár és Múzeum, az NFI Filmarchívum Szak-

könyvtár és az Illyés Gyula Könyvtár mutatta be megújult tereit vagy éppen átalakítás előtt álló épületrészeit. Ebben a blokkban kapott helyet a ProQuest és az Archikon Architects Kft. munkatársainak előadása is.

A **Könyvtár a gyűjteményen túl** szekcióban elhangzottakról részletes beszámolót Sutáné Csulik Andrea tollából olvashatnak.

Kerekasztal-beszélgetés az Országos Könyvtári Stratégiáról (fotó: Sutáné Csulik Andrea)

Összefoglaló a Könyvtár a gyűjteményen túl című szekció előadásairól

SUTÁNÉ CSULIK ANDREA, JAMK

A délutáni előadásokon jó gyakorlatok megvalósításának példáit ismertették.

Először az ELTE EKL főigazgatója, **dr. Kulcsár Szabó Ernőné Gombos Annamária** a közösségépítés területeiről beszélt. 2 évvel ezelőtt egy „*Book of your life*” elnevezésű programba kezdtek egy pályázat keretében. Ez a nemzetközi hallgatók interkulturális impulzus projektje volt. Ez olyan kezdeményezés volt részükről, amelynek hatásai máig érződnek. Céljuk az volt, hogy az ELTE nemzetközi hallgatóinak beilleszkedését támogassák könyvtári eszközökkel. Közösségi teret alakítottak ki egy oktatóteremből. Ehhez meghívták a külföldi hallgatókat, kértek tőlük is javaslatokat. Workshopok keretében újítottak fel régi bútorokat. Hallgatói kiállítással nyitották meg a közösségi teret, és azóta is interkulturális rendezvényeket tartanak benne: pl. külföldi hallgatók által szervezett workshopokat, mexikói halottak napját.

Másik projektjük a hallgatói jólét támogatása volt. A sok terv közül a terápiás kutyák programot választották, amely közösségi együttműkö-

dés keretében valósult meg. Vizsgaidőszakban 21 alkalommal terápiás kutyák érkeztek, hogy a hallgatók stresszét oldják. Nem zavarták a tanulást, a kutyák nem fáradtak el, összesen 1000 tanulónak segítettek így.

Harmadik tervükkel bevételi kötelezettségüket segítették, mely utólag nem igényelt emberi erőforrást. Készítettek a (túl sok) kulturális turisták számára egy audioguide-ot (a saját tervezésű szoftveren futó alkalmazást egyik kollégájuk - magyarul és angolul - valósította meg, másik kettő szép hangú munkatárs narrálta a képeket). Mára már kínai és spanyol nyelven is elérhető, a nemzetközi hallgatók nézik át a szöveget. Ennek eredményeképpen csökkent a turisták száma, de ez nem baj, mert nem zavarják a tanulókat, viszont bevételre tettek szert.

Tóth Máté, a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár igazgatója előadásában nem dokumentumközpontú szolgáltatásokról mutatott be jó gyakorlatokat. Arra keresett választ, hol vannak a könyvtárak határai. Mik a feladataink és mik nem. Erasmus út kapcsán Párizsban,

Reykjavikban, Ausztriában járhatott, ahol részt vett megbeszéléseken. Hazai tapasztalatok alapján beszélt a szolgáltatások határainak kiterjesztéséről, célcsoportokról, időbeli és térbeli korlátok lebontásáról, intézményrendszerek közötti határátlépésekről. A könyvtár határainak kereséséről a viták 2 megközelítés között zajlanak:

1. Van egy intézményrendszer, annak egy funkciója, és annak betöltésére hivatott
2. Vannak adott társadalmi problémák és azokra megpróbál mindenki válaszokat adni

Mint mondta: „*Mára a szövegek megszűntek a tudás kizárólagos hordozói lenni.*” Franciaországban szolgáltatnak mindenfélét. A tartalmak lejátszásához, megjelenítéséhez szükséges eszközöket kölcsönözzük, pl. diavetítőt, e-könyv olvasót.

Tóth Máté (Fotó: Sutáné Csulik Andrea)

A 2010-es években lett trend a skandináv országokban, hogy tárgyakat kezdtek el kölcsönözni (pl: pecabotot, ásót, szerszámokat), és kardoskodtak is amellet, hogy van létjogosultsága a könyvtárban. Néhány példát hozott a világból, miket kölcsönöznek:

- Izlandon az egyetemi könyvtárban festményeket,
- a csongrádi városi könyvtár kerékpárkölcsönzöt üzemeltet,
- egy philadelphiai fiókkönyvtár nyakkendőket kölcsönöz az álláskeresőknél.

- Ausztriában magkönyvtár működik, a folyóiratpolc tetején sütiformát kölcsönözhet
- Tonie, egy lejátsszóeszköz tetejére erősíthető mesefigura, a mese ebben található.
- Loferberben lehet csillagásztávcsövet, olajradiátort, macskahordozót, gofrisütőt is kölcsönözni

A tárgykölcsönzés mellett 2 érv szól:

- a fenntarthatóság
- a közösségi funkció

Hipotézise szerint nem mindegy, egy könyvtár hogyan definiálja magát. Véleménye szerint szöveget szolgáltatunk, ezért olyan eszközöket, tárgyakat lehetne kölcsönözni, ami kapcsolódik a szöveghez (például festményt, társasjátékot, Tonie-t, hangszereket kölcsönözhetünk, kerékpárt, macskahordozót, nyakkendőt, sütiformát ne)

Tóth Csilla és Kékesi Ilona a SZIE EKL főigazgatója és munkatársa olyan innovációt mutattak be, mely utalt a délelőtti elhangzott különböző intézménytípusok közti átjárhatóság szükségességére. Élménypedagógiai könyvtárhasználatról tartott előadásukban elmondták, hogy bevonják a gyerekeket az egyetemi légkörbe könyvtári órákkal, körbevezetésekkel, saját foglalkozásokat dolgoztak ki. Szolgáltatáscsomagjaik vannak óvodásoknak, általános iskolásoknak, középiskolásoknak:

- pincétől a padlásig könyvtárismereti séta
- szépirodalmi művek feldolgozása interaktív foglalkozások keretében
- pályaaorientációs foglalkozások

Nagy Anita, a DE ENK oktatástámogatási referense elmonda, hogy az egyetemen működik egy Kompetencia Fejlesztő Csoport, melynek ő is tagja. (karoktól független szervezet) Céljuk, hogy a debreceni egyetem oktatóit és hallgatóinak közös fejlődését támogassák. Ehhez a teret próbálják megadni. Útjára bocsátottak egy hallgatói igényfelmérést. Arra voltak kíváncsiak, milyen kompetenciákat használnak az egyetemen, mi motiválja őket egy kurzusválasztásra, milyen módszereket használnak a tanulásra, milyen nehézségeik vannak. Leggyakoribb hallgatói kihívások:

- unalmas tanórák
- túl sok tananyag
- nincs gyakorlati haszna annak, amit tanulnak
- szabadidő hiánya

Nagy Anita (Fotó: Sutáné Csulik Andrea)

A KFCS kompetenciafejlesztéssel, tudásmegosztással, közösségépítéssel foglalkozik. Terveznek oktatói workshopokat, ahol megoszthatják tudásukat, a kihívásokat. (az alfa, a Z generációról, hogyan kell őket oktatni, MI-ról)

Végül **Mikó Zsuzsanna**, a ME-KLM, TAMI intézetigazgatója a könyvtári adatelemzés lehetőségeiről beszélt. Kurzusokat indítanak bölcsészeknek az AI használatáról projektalapú megközelítésben. A mesterséges intelligencia gyorsító, nem helyettesítő. Hasznosíthatjuk tárgyszó javaslatnál, OCR javításnál. Kockázata, hogy tévesen sorol be, elfogult. Emberi ellenőrzésre van szükség. Az intézet a digitális információforrások szolgáltatását és az adatelemzéshez kapcsolódó tudományos módszertanok közvetítését kapcsolja össze.

A délután folyamán interaktív bemutatót tartott *LEGO robotika és VR könyvtári környezetben* címmel **Molnár Dániel** (KJMK).

Megjelent könyvtárunk évkönyve

OPÁLKA TAMARA, JAMK

Hagyományainkhoz híven 2026-ban is megjelent Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár évkönyve. A kiadvány átfogó képet ad intézményünk elmúlt két évről, valamint megyénkire vonatkozó helyismereti tanulmányok is olvashatók benne. Először Mikolasek Zsófia ismerteti a benchmarking minőségbiztosítási módszer használatát a fiókkönyvtárak fejleszté-

sére. Utána Feketsné Kisvarga Anita mutatja be, hogyan zajlott a leltár a központi könyvtárban és a fiókkönyvtárakban, 1 év eltéréssel. Őt követi Márku Mónika történelmi áttekintése a fiókkönyvtárak létrejöttéről, és alakulásáról, kronológiai sorrendben. Suller Ildikó a Csupafül kutyafül elnevezésű program, amely a gyermekek hangos olvasását segíti, ennek alapötletéről és megvalósulásáról írt. Ezen kívül Ildikó másik tanulmányában kitért a TMJV József Attila Könyvtár okoskönyvtári jellemzőire, például az önkölcsönző automatára, könyvboxra. Fábián Ildikó a korábban bevezetett e-book szolgáltatás felhasználói elégedettségméréséről írt. Török Csaba a könyvtár online szolgáltatásai mögött rejlő informatikai struktúráról, háttérrel, és ezek megvalósításáról számolt be, például szó esett az online kölcsönzésről, Laptapírról.

Az évkönyv második nagyobb egységében először Macher Péter ismerteti az általa összeállított várostörténeti séta tervéről, amelynek középpontjában a tatabányai görög emlékhelyek állnak. Őt követi Simonik Péter tanulmánya a zsidó temetkezési szokásokról Tatabánya elődközségeiben, kiemelve a felsőgallai zsidó temető történetét. Ezután Szamadó Emese írt Jókai Mór komáromi emlékezetéről, a Jókai 200 emlékévkapcsán. A könyv végén 2024-ben és 2025-ben megjelent cikkek sajtóbibliográfiája található.

A kiadvány teljes terjedelmében elérhető könyvtárunk honlapján: <https://www.jamk.hu/hu/hir/megjelent-jozsef-attila-konyvtar-evkonyve>

Könyvtártól könyvtárig – sporttal, irodalommal és közösségi élményekkel

HATVANI ISTVÁN, JAMK

Könyvtárak, könyvek és sport – elsőre talán szokatlan párosításnak tűnik, augusztus 29-én azonban 89 résztvevő bizonyította, hogy remekül megférnek egymás mellett. A *Könyvtártól könyvtárig* program keretében Tatabánya és Tata között teljesíthették a távot a vállalkozó kedvűek futva, kerékpárral vagy gyalogosan.

A kezdeményezés tavaly kezdődött: az esztergomi és dorogi könyvtárak hívták életre a sportos-közösségi programot. Idén a József Attila Könyvtár is csatlakozott a kezdeményezéshez, és saját útvonalat szervezett Tatabánya és Tata

között. A program előkészítését és koordinációját a tatabányai könyvtár végezte, a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár pedig a tatai célállomás programjainak lebonyolításában működött közre.

A résztvevőket nem hagyományos sportverseny várta. Az út során két köztes állomáson frissítópontok és játékos irodalmi, feladatok színesítették a programot. A rajtszámokat ezúttal írók és költők nevei helyettesítették, így az irodalom végig elkísérte a sportolókat.

A rendezvény mottója József Attila sorait idézte: „*A távolságot, mint üveggolyót, megkapod...*” A célállomáson minden résztvevő egy üveggolyót kapott, a megérkezést pedig további játékos feladatok, fejtörők és közös pihenés tette teljessé.

A rendezvény lebonyolításában fontos szerepet vállalt a Sprint Futóklub is. A klub tagjai többek között a célkapu felállításával, frissítőkkel, a helyszín biztosításával és fotózással segítették a programot, emellett a résztvevők saját készítésű képeslapokat és Tata, illetve Tatabánya feliratú kitűzőket is hazavihettek.

A sportnap egyik legfontosabb eredménye talán nem is a megtett kilométerekben mérhető. A

program megmutatta, hogy a könyvtárak nem csupán a könyvek és az olvasás helyszínei: képesek közösségeket megszólítani, városokat összekötni és olyan élményeket teremteni, amelyekben az irodalom, a mozgás és a találkozás egyszerre kap helyet.

A József Attila Könyvtár számára külön öröm, hogy a tavaly Esztergomban és Dorogon elindított kezdeményezéshez csatlakozva idén Tatabánya és Tata is bekapcsolódhatott a *Könyvtártól könyvtárig* programba. A mostani siker pedig reményt ad arra, hogy a történetnek jövőre is lesz folytatása – akár újabb könyvtárakkal és újabb útvonalakkal.

Rokonlelkek – Az Új Forrás júniusi estje

MACHER PÉTER, JAMK

Az UFO Nyitott rezervátum júniusi estjén **Jász Attila** „Csendes Toll” ismertette az Új Forrás lapszámát. Kiemelte Dukay Barnabás és Takács Nándor versét, valamint Nyerges Gábor Ádám Orbán Ottó költészetéről írt esszéjét. A borító Lévai Ádám munkája.

Az irodalmi est vendégei ezúttal **Hegedűs Gyöngyi** költőnő és fia **Balla Gergő**, a Platon Karataev énekes-gitárosa voltak. A beszélgetést a gitáros felvezetés után Balla Gergő kezdte.

Fotó: Macher Péter

Balla Gergő együttesével sokat játszik Magyarországon és külföldön egyaránt. A külföldi turnék során leginkább angol dalokat adnak elő. Az utóbbi években viszont a külföldi közönség részéről is az előadók anyanyelve szerinti dalokra van igény. Balla Gergő szerint ezért szerencsénk van a magyar nyelvvel, mert annak teljesen egyedi a hanglejtése Európában. Magyar nyelvű koncertjeik így külföldön is népszerűek.

Hegedűs Gyöngyi polgári foglalkozását tekintve bőrgyógyász; így kevés ideje van a költészetre, főleg, hogy a magánéletben is gyakran tölt sok időt az unokaival. Református papi családból származik, ahol minden generációban megtalálható egy orvos és egy lelkész családtag is. A költőnő fel is olvasott verseiből.

Anyja és fia művészete rokonvilág, de mégis más. Balla Gergő szerint például nem minden vers alkalmas a megzenésítésre. Gergőt mindig inspirálták az édesanyjától kapott kortárs költők verses kötetei.

Az est második felében Balla Gergő mesélt pályafutásáról. Már gyermekkorában is a humán

tantárgyak érdekelték. A reáltárgyak ellenben nem igazán mentek neki az iskolában. Először jogi karon kezdte meg egyetemi tanulmányait, majd pszichológiára váltott. Gergőék új lemezükön dolgoznak, ami várhatóan 2027-ben jelenik majd meg, ugyanis a stúdiófelvételek még hátravannak. Hegedűs Gyöngyi egy dél-koreai témájú

versesköteten dolgozik. Nagy hatást gyakoroltak rá a dél-koreai útja alatt tapasztaltak, különösen a távol-keleti országban élő nagyszámú protestáns hívő. Az est Balla Gergő gitárjátékával zárult.

(UFO Nyitott Rezervátum,
József Attila Könyvtár Tatabánya, 2026. június 30.)

Palotás Petra író-olvasó találkozó

OPÁLKA TAMARA, JAMK

2026. június 11-én **Palotás Petra** volt könyvtárunk vendége a 97. Ünnepi Könyvhét alkalmából. A szerzővel **Mikolasek Zsófia** beszélgetett.

Fotó: Opálka Tamara

Az író-olvasó találkozó elején megtudtuk, Palotás Petra nem gondolkodott azon, hogy írói álnevet használjon, bár sajnos korábbi TV-s múltja miatt kicsit hátrányosabb helyzetbe került, más szerzőkhöz képest. Összesen 16 évet töltött képernyőn, például az *Itthon* című utazási magazin műsorában. Jelenleg Hamburgban él családjával, viszont a Könyvhét egy biztos pont számára, amikor Magyarországra jön és vonattal járja az országot. Ebből kifolyólag szóba került, hogy hogyan érzi magát azon az eseményen, illetve ő maga szokott-e dedikálni a többi szerzővel. Mivel nagy népszerűségnek örvend, sok olvasója jön el a rendezvényre, így több órás sorban állást tudhat magáénak, ezért nem feltétlenül itt szerzi be a könyveket másoktól.

Ifjúsági tábor

TAKÁCSNÉ KRISKÓ JUDIT, JAMK

Idén júliusban a József Attila Könyvtár a 12-16 éves korosztályt szólította meg a *Zöld történetek - Könyvtári alkotótábor* színes programjaival. A sokrétű programoknak köszönhetően nagy volt az érdeklődés a táborra. Az ifjúság többsége már ismerte egymást, de akik nem, az első nap ismerkedős játékaiknak köszönhetően hamar ösz-

Néhány konkrét művének háttéréről is hallhattunk érdekességeket. Például a *New York Café Budapest* című regényt maga az épület ihlette, a könyvvel egy nosztalgikus időutazásra szeretne volna hívni olvasóit, amely a visszajelzések alapján sikerült is. Tervei között szerepel, hogy ősszel irodalmi estet tartana az épületben. Palotás Petra hangsúlyozta, hogy ő nem történelmi regényeket ír, hanem fiktív történeteket, viszont így is alapos kutatómunka előzi meg 1-1 könyvének elkészülését. Többek között Juhász Anna segít neki sokat, illetve a klasszikus regények, novellák, valamint a könyvtárosok, akik nagy szeretettel fogadják. Szívesen ír az 1905 és 1925 közötti időszakról, mivel akkor annyit változott a világ, mint korábban 100 év alatt sem, és sokat merít a különböző városokból (Bécs, Hamburg). A beszélgetés során megtudtuk, hogy korábban édesanyja volt az előolvasója, viszont mivel nem szeretne volna elvenni tőle azt a katarzist, amit a *Dacsövetség* sorozat adhat, ezért ezen változtatott, és most már más előolvasókkal dolgozik együtt. Palotás Petra tudatosan döntött úgy, hogy hasonló vonalon, zsánerben író kortárs kollégák könyveit nem olvassa, elkerülve azt, hogy akár csak véletlenül is, de mások ötletét vegye át, viszont nagyon szereti az 1900-as évek nagy alkotóit, szívesen veszi a kezébe Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Szabó Magda és Thomas Mann műveit. Jelenlegi tervei között szerepel egy olyan történet, amely a nagymamájánál töltött surányi nyarak emlékeiből merít, valamint a már megjelent regényeinek német fordításán dolgozik.

szecsiszolódtak. A pókhálós játék és a ki-mit szeret hamar feloldotta a gátlásokat és könnyen összebarátkoztak egymással.

A tábor célja az volt, hogy a gyerekek a sok játék mellett felfedezzék az alkotás élményét, azt az örömet, amit a két kezükkel létrehoztak. A

változatos programok között mindenki megtalálta a hozzá legközelebb álló elfoglaltságot.

A napi programok még izgalmasabbá és fejlethetetlenné tették számukra az itt tartózkodást. A táborozók kipróbálhatták a matricakészítést Zantleitner Laurával, Opálka Tamarával a könyvjelző készítő workshop-ot.

Ha pedig nem az alkotásé volt a főszerep, akkor az ismereteiket bővíthették különböző interaktív foglalkozások keretein belül. Kollár Katalin és Takácsné Kriskó Judit *Szabadítsátok ki Willy-t!* nevű szabadulószozáját próbálhatták ki, amely során a könyvtár Willy-jét kellett kiszabadítani a különböző, csavaros feladatok megoldásával. A zárt ajtók mögött sok hangos nevetés és gyerekzsivaj szűrődött ki, ami pozitív visszajelzés, hogy elnyerte a tetszésüket. Gondos Gáborral a közösségi kirakójáték vívmányával ismerkedhettek meg, Macher Péter helytörténeti könyvtáros és történész helytörténeti sétáján vehettek részt, amely során megismerhették Tata-bánya görög lakosainak életét, akik a görög lázadások elől menekültek ide. Ezek mellett a klímaváltozásról bővíthették tudásukat Forisek Tímea öko könyvtárossal, aki társasjáték és szerencsekerék formájában mutatta be a táborozóknak, hogy milyen fontos odafigyelniük a környezetükre.

A tábor utolsó napján a biblioterápiát is kipróbálhatták a fiatalok Feketsné Kisvarga Anitával. Bármily ijesztőnek is hangzik a neve, nem

az. Sőt, sokkal inkább közvetlenebb foglalkozás. A könyves idézetekkel közelebb hozva a mai tinédzserek problémáit, mint például az iskolában való teljesítés kényszere vagy pedig az internet sötét bugyrai, amelyek megannyi veszélyt jelentenek számukra. Ezek a beszélgetések teret adtak, hogy kibeszéljék magukból, amik zavarják őket és egyben felvilágosítást is adott, hogy mit szabad, mit nem. A hét zárásaként vászon-táskát díszítettek textilfilcekkel – ki-ki a saját ízlésének megfelelően öltöztette fel az anyagot.

Fotó Zantleitner Laura

Ez a tábor nem csak szórakoztató volt, hanem új barátságok is kötettek, új élményeket szereztek, és közben játékosan fejlődhettek. Sok dicséretet kaptunk, hogy milyen jó volt a tábor, és hogy „Ugye jövőre is lesz?”

Varázslatos éjszaka

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Hagyománynak mondható immár, hogy a könyvtári évadot (már ha egyáltalán lenne ilyen), foglalmazzunk akkor inkább úgy, hogy a könyvtári programok nyári pihenője előtti utolsó nagy megmozdulásunk Szent Iván-éjhez kötődik. Ezen a varázslatos éjszakán egy utolsó kavalkádra vártuk idén is az olvasókat.

Balpataki Laura fitoterapeutával a nyári illóolajokról hallgathattunk: mit használjunk leégés vagy szunyogok ellen, illetve a gyomrunkat milyen olajjal erősíthetjük. Megtudhattuk, hogy a nyári hőségben a frissítő, élénkítő illatok (például menta- és citrusfélék) segítenek a közérzet javításában és a megújulásban, és azt is, hogy nyáron különösen figyelni kell a fényérzékenységet okozó (fotoszenzitív) olajokra, mint például

ul a citrusfélék, amelyeket nem érdemes közvetlen napozás előtt a bőrre kenni.

Csanádi Viktor Holló nem először volt vendégünk. Ezen a varázslatos estén a legrövidebb éjszakához kötődő hiedelmekről, népszokásokról mesélt.

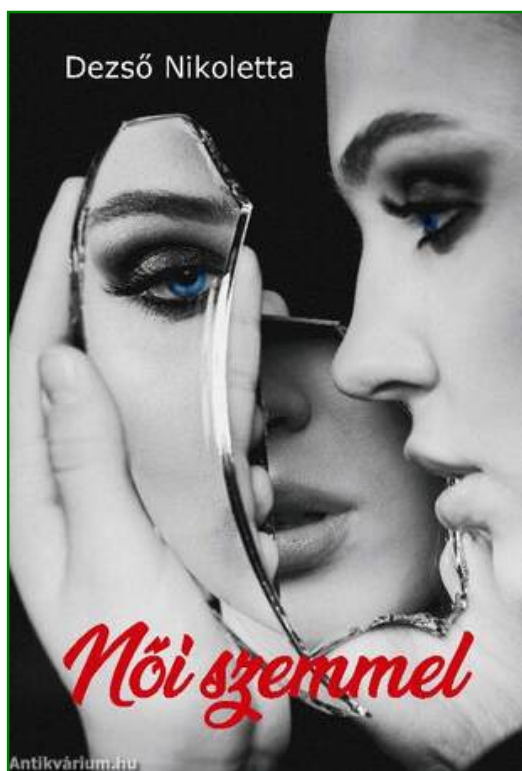
Miközben a **Timsel** koncertjére várakoztunk, jó néhány olvasónk készített mécsest: üvegfestéket, matricát, befőttesüveget és drótot használtunk.

A 4 fiú (Timsel) koncertje ismét frenetikus volt: elképesztő energiával játszott az acid-jazz/brass house muzsikát előadó csapat.

A programot filmvetítés zárta: természetesen Szentivánéji álmod néztünk Michael Hoffmann rendezésében, fantasztikus szereposztással.

97. Ünnepi Könyvhét a JAMK-ban

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

Június 13-án **Dezső Nikolett**tal találkozhatt a közönség a József Attila Könyvtár központi könyvtárában.

Az író második könyve jelent meg a könyvhéten *Női szívvel* címmel. Első kötete 2020-ban látott napvilágot, és a *Női szemmel* címet viseli. A hasonlóság a két könyv elnevezése között nem véletlen. Az első kötetben megis-

mert két főszereplő élete áll a *Női szívvel* regény gyújtópontjában is, és mindkét kötet egy bántalmazó kapcsolat láttelepe. De míg az első könyv inkább a történetmesélésre koncentrál, addig a második az elnyomó és az áldozat személyiségvonásait igyekszik mélyebben feltárni. Az író-olvasó találkozón éppen ezért sok szó esett a narcisztikus és az empatikus jellemjegyekről és az érzelmileg terhelt kapcsolat tüneteiről.

A közönség számára a beszélgetés mellett részletek felolvasásával igyekeztem árnyalni az írói szándékot: a problémás viszony szereplőinek más-más látásmódjáról, gondolkodásáról rajzolt kép bemutatását, az ebben a különbözőségben determinált félreértések szemléltetését, a kapcsolatból való kilépés nehézségét. Szó volt arról is, milyen segítséget nyújthat az a hozzátartozó vagy barát, aki csak külső szemlélőként ismeri fel az elnyomó kapcsolat problémásságát, az újra és újra ismétlődő negatív emberi játszmákat. Végezetül azt is megtudhattuk, hogy a tabudöntő téma Dezső Nikolett számára még tartogat megírásra váró könyveket, de egyelőre a *Női szemmel* és a *Női szívvel* című kötetekkel igyekszik felhívni a figyelmet a kapcsolati erőszakra, és próbál az ilyen viszonyban élőknek támaszt nyújtani.

Katalógusunkban:

<https://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?show=b284544>

Berzenkedős borzongás a Tájolón

FEKESNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

Májusban Jodi Picoult regényeiről, júniusban pedig Zajác D. Zoltán *Moszkva, Balaton* című könyvéről beszélgettünk a Tájoló könyvklubon.

Jodi Picoult akkor került a könyvklub látóterébe, amikor egyik tagunk, Varga Mária könyvajánlót írt olvasóinknak a szerző Jennifer Finney Boylannel közös könyvéről. Könyvtárosként érzékelttem, hogy Jodi Picoult műveit szeretik az olvasók, gyakran kölcsönzik, ennek ellenére én csak most, a Tájoló témaválasztása okán vettem a kezembe először könyvet tőle. Regényei nem könnyű olvasmányok: tragédiák, a családi életet beárnyékoló és mérgező gyermekbetegségek, a covid előtti és utáni megküzdési nehézségek, igaztalan vádak elleni harcok, az anya-gyerek kapcsolat vagy a férfi-nő viszony csúnya oldalai jelennek meg regényeiben, általában ugyanannak az eseménynek a szereplők általi, különböző szempontú bemutatásával. A történetek végén gyakran számíthat az olvasó egy jókora csattanó-

ra, egy teljesen kiszámíthatatlan fordulatra, melynek révén napokig kavarghatnak a gondolatai a történet körül. Egyszerűen Picoult könyvei nem habos nyári olvasmányok, ugyanakkor izgalmasak, érdekesek.

Beszélgetésünk során sok, a szerző könyvtárban elérhető regénye téma volt, mivel általában mindannyian mást és mást olvastunk tőle. A *Házirend*, a *Törékeny*, a *A nővérem húga*, a *Bódító méz*, a *Tizenkilenc perc*, a *Bár itt lennél*, a *Találj rám!*, a *Szívverés* és az *Életszakra* mind-mind rendkívül nehéz témát boncolgató, érkézfeszítő és elgondolkodtató olvasmánynak bizonyultak. Miután mindannyian röviden összefoglaltuk az általunk olvasott könyv tartalmát, levontuk a következtetést, hogy Jodi Picoult könyveire fel kell készülni lelkileg, mert családi sebekről, kapcsolati nehézségekről, társadalmi igazságtalanságokról szólnak, melyeket nem könnyű feloldani

magunkban. Azt hiszem, a klubon egy időre félre is fogjuk tenni őt.

Izgatottan készültünk viszont a nyári szünet utolsó találkozására, mivel ezen a júniusi Tájékoztató Zajác D. Zoltán *Moszkva, Balaton* című könyvével szeretnénk volna izdíítani a vakációra. A borzongás viszont elmaradt, helyette inkább berzenkedést éreztünk, mivel ez a regény nem teljesen váltotta be a hozzá íízűött reményeinket. Páran olvastunk már Zajác D. Zoltántól, és korábbi könyveiben jóleső érzéssel húzott be minket a 70'-es-80'-as évek balatoni világába visszarepítő, retró krimik atmoszférája. A *Moszkva, Balaton* viszont egy kicsit félresikerült. Valahogy nem hozta el a bűnügyi regényekkel szemben támasztott feszültséget. Viszont rendkívül jó korrajznak bizonyult, hiszen többünknek volt gyermekkori emléke a Csillebérce úttörőtáborról, sőt, még a Mihail Gorbacsov idejében öntudatra ébredő Moszkváról is. Végül pedig – bár sokak számára talán nem a legkielegítőbb módon – a regény lezárta két szimpatikus szereplő, Irina és

Bogdán főhadnagy szerelmi kapcsolatát is, szóval a balatoni retró krimisorozat kedvelőiben nem maradhatott túske az elvarratlan szálak miatt. A Zajác-krimiket korábban soha nem olvasó tagokat meggyőztük arról, hogy adjanak esélyt a sorozat többi tagjának is, és kapcsoljanak olyan lassú fokozatra az olvasáskor, mely fokozaton akkor, jó negyven évvel ezelőtt forgott a világ. Már is helyére kerülnek a tömör mondatok, az egyszerű történetmeselés.

A lassabb fokozat azonban nemcsak olvasáskor fér ránk, hanem a nyár folyamán is. Ezért sok élményt és még több jó könyvet kívánva búcsúztak egymástól a klubtagok a nyári szünet idejére. Szeptembertől folytatjuk a Tájékoztató Könyvklub beszélgetéseit.

A hivatkozott szerzők katalógusunkban:

[https://opac.jamk.hu/cgi-](https://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?aukz=Jodi+Picoult.&xdisp=4)

[bin/tlwww.cgi?aukz=Jodi+Picoult.&xdisp=4](https://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?aukz=Jodi+Picoult.&xdisp=4)

[https://opac.jamk.hu/cgi-](https://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?aukz=Zaj%E1cz+D.+Zolt%E1n.&xdisp=4)

[bin/tlwww.cgi?aukz=Zaj%E1cz+D.+Zolt%E1n.&xdisp=4](https://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?aukz=Zaj%E1cz+D.+Zolt%E1n.&xdisp=4)

„Új otthon- Új kihívások”

– Tíz év csend után újra várja a szőnyi fiókkönyvtár az olvasóit

TURINÉ KISS ADRIENN, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR

Több, mint egy évtized telt el azóta, hogy a szőnyi városrész könyvtára kénytelen volt bezárni az elhanyagolt, rossz munkakörülmények között működő fiókkönyvtárát. A régi épület állapota nem tette lehetővé már, hogy ott méltó körülmények között tudtuk volna fogadni az olvasóinkat.

A könyvek azonban nem felejtettek, és a közösség sem: a várakozás csendje most ez év januárjában végre megtört, amikor is a könyvtár állománya új, tágasabb, barátságosabb épületben újra megnyithatta a szolgáltatásait.

A szőnyi fiókkönyvtár új épületének megnyitása nem csupán egy költözést jelentett, hanem egy olyan pillanatot, amelyre méltán tekinthetünk közösségi ünnepként, amely jelképezi a múlt lezárását és egy új korszak kezdetét.

Az ünnepélyes átadóra januárban, a Magyar Kultúra Napján került sor, melyen megjelent városunk Polgármestere, Alpolgármesterei, valamint a városrész önkormányzati képviselője is. A hangulatot a szőnyi Színes Óvoda csöppséget tették meghitté.

A könyvtár mostantól olyan méltó térben fogadhatja olvasóit, amely valóban tükrözi mindazt, amit képvisel: a tudás tiszteltét, a kultúra erejét és a közösség iránti elkötelezettségét.

A fiókkönyvtár indításként hetente egyszer, keddi napokon várja az olvasóit.

Az újraindítás egyben a kapcsolatok újjáépítését is jelentette. Azonnal felvettük a kapcsolatot a szőnyi városrészben működő bölcsőde, óvoda és általános iskola vezetőivel, és lehetőséget kínáltunk az új könyvtár tereiben foglalkozások, mesedelelőttök megrendezésére.

A Zsebibaba bölcsődéseihez személyesen látogattunk el több alkalomból, hogy a saját kis megszokott közegükbe vigyük el a csöppségeknek a mondókák, énekek, játékok varázslatos világát.

Részt vettünk a bölcsőde szülői értekezletén is, ahol a szülők beírathatták a könyvtárunkba a piciket, valamint havi rendszerességgel viszünk át egy kosárnyi képes mesekönyvet a gyerekeknek kölcsönzésre.

Az óvodások már személyesen látogatnak el az új meserészlégünkbe, ahol papírszínház-mesével kedveskedünk a gyerekeknek.

Az általános iskola alsó tagozatos osztályainak könyvtárhasználati órákat tartottunk, interaktív könyves feladatokkal, utána az osztályfőnökök bevonásával a gyerekek beiratkozási lapokkal távoztak, s a legközelebbi foglalkozáson már az egész osztály tudott könyveket kölcsönözni.

Ezek az alkalmak megteremtik a könyvek világának megszerettetését, megalapozzák az olvasási szokásokat, táplálják a kíváncsiság, a tudáshozomj alapjait.

A rendszeres foglalkozások megemelték a beiratkozók számát, növelni tudtuk a kölcsönzött dokumentumok statisztikáját is.

Író-olvasó találkozó Czakó Zsófiával

ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

06.09-én **Czakó Zsófia**, a *Nagypénteken nem illik kertészkedni*, a *Szívhang* és a *Távoli rokonok* szerzője volt a vendégünk. Az íróval többek között tabutémákról, humorról, nagyszülőkről, átörökített szorongásokról beszélgettünk.

Czakó Zsófi (Fotó: Dollmayer Bea)

Czakó Zsófia az írás mellett idegenvezetőként dolgozik, jelenleg Budapesten vezet tematikus városi sétákat. Korábban élt Milánóban, dolgozott a divatvilágban és a dóm kasszájában is. Itteni élményeiből született a *Nagypénteken nem illik kertészkedni*, melyben nagypapájának, és Győrben töltött gyermekkorának is emléket állít. A kötet első szövegeit Gerlóczy Márton írónak küldte el – aki később a férje lett. Már házasként, egy borsodi faluban kezdte írni a *Szívhangot*, mely egy vetélés története, és szintén saját élményein alapul. A szerző elárulta: a roma szereplők

Újra élet költözött az új könyvtári falak közé, gyermekzsivaj tölti be a tereket, örömmel válogatnak a könyvek között, és még a régebbi idők meséi is újra megelevenednek.

Zárszóként, nemcsak egy új épület kelt éltre, hanem szépen fokozatosan egy friss, lendületes közösség is megelevenedik a fiókkönyvtár falai között.

miatt aggódott, milyen lesz a könyv fogadtatása, ám végül szinte csak pozitív visszajelzések érkeztek. A vetélés még napjainkban is tabutémának számít, és kevés szépirodalmi műben jelenik meg, noha nagyon sok nőt érint; rengeteg olvasó tudott mélyen kapcsolódni a kötethez. A humor oldja a nehéz téma feszültségét, ezt a szerző fontos megküzdési stratégiának tartja.

Távoli rokonok című legújabb regénye 2025-ben jelent meg. Ez egy Alzheimer-kórral küzdő idős nő, Margit története, akinek figuráját az író nagymamája ihlette. A történet során megismerjük Margit gyerekkorát, édesanyját, majd lányát és unokáját is. A kötet nagyon szépen bemutatja, hogyan hatnak egymásra a különböző generációk vágyai, szorongásai.

Nemrég a szerzőnek első gyerekkönyve is megjelent, a *Bástya park titka*. Az óvodás korosztálynak szóló nyomozós mesekönyvben a Süni csoport kis ovisai a parkorról, Feri bácsiról szeretnék kideríteni, vajon milyen titkot rejteget az őrszobában? Erre a kötetre az író kisfia is nagyon büszke – bár azt nehezményezte, hogy nem a saját nevén szerepel a történetben.

A családi hangulatú író-olvasó találkozó végén kellemes beszélgetés alakult ki a résztvevők között. Köszönjük Czakó Zsófiának, hogy elfogadta meghívásunkat, olvasóinknak pedig, hogy eljöttek a programra!

100 éve született Záray Márta, a „tatabányai lány”

FULI ANIKÓ, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

2026. augusztus 27-én 17 órától, a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár falai között várta az érdeklődőket Fuli Anikó könyvtáros. Ez alkalommal a slágerei miatt közkedvelt Záray Márta - Vámosi János házaspárról állította össze „könyvajánló” előadását Sárdi Enikő és Bradányi Iván életrajzi kötetei alapján.

Bemutatta hallgatóinak az 1920-as évek Tatabányáját, „a nyolcasi fél sort”, a „papír klaviatúrán” zongorázni tanuló Babit, aki Pethes Sándor szárnyai alatt előbb lett színésznő, mint énekesnő. Mártát, aki - büszkén szintén tatabányai sporttársára, Lángos Józsára – részt vett egy országos női sakkbajnokságon. Az EMKÉT (Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületet) „...a

Nemzetinél, ott ahol a hatos megáll...”, s melynek falai között ismerte meg az ifjú Wéber Jánost. A fiatal énekest, akin senki észre nem vette, hogy fél fülére elvesztette hallását. Akivel sokáig külön-külön, majd - a sportriporter Szepesi Györgynek köszönhetően - már együtt énekeltek életük végéig. És még sok más érdekességet... a hallgatók figyelmébe ajánlva a tatabányai Záray Márta pihenőparkot és a Tulipános Házban nemrég megnyílt emlékszobáját.

Az este nem egyoldalú ismeretátadás volt, hisz a résztvevők maguk is megoszthatták egymással Záray Mártával kapcsolatos élményeiket, emlékeiket, miközben kézbevehették az „ajánlott” életrajzi kötetet.

Tatai író nők egymás közt

ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

06.11-én a 97. Ünnepi Könyvhét alkalmából **Hidasi Judit** és **Eszes Rita** volt a vendégünk egy rendhagyó író-olvasó találkozó erejéig.

Fotó: Illés Zsófia

Fotó: Illés Zsófia

Legközelebbi „könyvajánló” programunkkal 2026. szeptember 17-én 17 órától várjuk önöket könyvtárunkba, amikor Márai Sándor életét és munkásságát mutatjuk be.

A kötetlen beszélgetés során a nézők bepillantást nyerhettek az írói lét kulisszái mögé: hogyan érdemes megírni egy könyvsorozatot, miként lehet kezelni a negatív kritikát, vagy éppen milyen érzés egy saját szöveget hallgatni hangoskönyv formájában.

Ritában és Juditban sok közös van: mindketten népszerű írók, mindketten tataiak, sőt, barát nők is – a nyilvánosság előtt sem ez volt az első beszélgetésük. Mégis izgultak és sokat készültek a programra. Előzetesen kérdéseket írtak fel egymásnak sárga illetve rózsaszín cetlikre; ezekből húztak és ezeket válaszolták meg az est folyamán. Persze a beszélgetés időnként más irányba is elkanyarodott. Szó esett az írás praktikaiáról, a műfaj-váltás bonyodalmairól, irodalmi divat-hullámokról és arról is, milyen nehéz a szerkesztési folyamat után elengedni egy szöveget, és hagyni, hogy élje a saját életét.

A beszélgetésbe a végén az olvasók is bekapcsolódhattak. Köszönjük minden kedves résztvevőnek ezt az izgalmas estét!

Könyvtárhasználati vetélkedő eredményhirdetése Leányváron

PÓCSFÖLDI GÁBORNÉ, LEÁNYVÁR

Június 1-jén az iskolában került sor a könyvtárhasználati vetélkedő ünnepélyes díjátadójára. A vetélkedőn részt vevő 3. és 4. osztályos csapatok nagyon ügyesen, lelkesen és szorgalmasan dolgoztak az év folyamán, ezért minden résztvevő megérdemelten lehet büszke magára.

A díjakat Polgármester Úr adta át a gyerekeknek. Az első, második és harmadik helyezett csapatok oklevelet és könyvjutalmat kaptak, a negyedik helyezett pedig emléklappal és kisebb, könyvtárhoz kapcsolódó ajándékkal gazdagodtak. A gyerekek örömmel vették át jutalmaikat, és jó volt látni a sok mosolyt az arcukon!

Reméljük, hogy a vetélkedő során sikerült még közelebb hozni a gyerekekhez a könyvek világát, és felkelteni bennük az olvasás és a könyvtár iránti érdeklődést. Bízunk benne, hogy jövőre újra találkozunk a vetélkedőn! Addig is minden diáknak kellemes nyári pihenést, sok élményt és jó olvasást kívánunk!

Újabb sikereses nyári program Bajnán

PÓSA ANDREA, BAJNA

2026. július 6-10. között lezajlott az ötödik könyvtári tábor a bajnai Községi Könyvtár szervezésében. 25 alsó tagozatos gyermeknek volt lehetősége részt venni a Mesetáborban, az Alkotóházban. A napközis tábor a mesékre épülve izgalmas programokkal várta a jelentkezőket. A meseolvasás, mesefoglalkozás mellett minden nap várta a gyermekeket egy-egy izgalmas program.

Így ellátogatott hozzánk a **Batyu Színház** képviselőjében **Boronyák Gergely**, akinek segítségével Ravaszdi mester meséinek részesei lehettünk. Járt nálunk **Ponty Beatrix** az Állatságok állatbemutatóval. A gyerekek láthattak kígyót, patkányt, ölyvöt, bengáli macskát, kutyát. Vendégünk volt **Kertész Edina** író is, akinek izgalmas foglalkozásával sikerült felkeltenie a gyerekek érdeklődését az általa írt könyvek iránt. Több könyvét olvasták is már néhányan, de most kedvet kaptak a többi mesekönyv elolvasására is.

Gulyás László vándormuzsikusi meséje is nagyon tetszett a gyerekeknek. **Tóth Olivér Artúr** kobzos mesemondó pedig egy csodás közös kalandra hívta őket.

A barkácsolás sem maradhatott ki a napi programból. Festettünk, rajzoltunk, ragasztottunk. A programok mellett pedig rengeteget játszottunk közösen. Így az egy hét alatt nagyon jól összekovácsolódott a kis csapat.

Baglyaspark az új kedvencünk

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

KemGuru olvasótáborunk ismét másik helyszínen került megrendezésre 2026. július 27-31. között, mert szeretjük a változatosságot. Bula Imréné (Margitka) kolléganőnk olyan sokszor ajánlotta már nekünk a településükön található Tarjáni Nemzetiségi Ifjúsági Tábor, hogy úgy döntöttünk, idén oda visszük a gyerekeket egyhetes „elvonulásunkra”. Több szempont is motivált bennünket: a helyszín közel van nemcsak Tatabányához, de a KemGuru Totó nyerteseinek otthonához is, így költséghatékonyabb az utazás mindenki számára; az épületet pedig az elhelyezkedése, a tágas terek, a gyönyörű környezet és a szobák beosztása tette ideálissá 24 fős csapatunk befogadására.

Már az első nap délutánján vendégül láttuk **Dr. Hajdu Zsanett** biológus - gyógynövénykutatót, aki először Dél-Amerika esőerdeiben szerzett tapasztalatairól, az ottani emberekről és az élővilágról tartott egy kis beszámolót. Majd körbevezette a hallgatóságot a tábor területén, hogy megtudjuk, a minket körbevevő természet tele van hasznos és finom növényekkel. Találtunk kökényt, csipkebogyót, gombákat, de cickafarkat és csalánt is, melyek felhasználásáról sok új információt kaphattak a gyerekek.

Dr. Hajdu Zsanett

Kedden reggeli után felfedeztük a környéket, és hegyen-völgyön keresztül begyalogoltunk a falu központjába feltölteni a merülő készleteket (vagyis chipset, üdítőt vettek a gyerekek), valamint egy kicsit levezetni az energiákat a nagyon korszerű és ötletesen kivitelezett játszótéren. Délután **Nyulász Péter** író, költő érkezett hoz-

zánk, hogy alkotóvá válásának főbb mozzanatairól beszéljen a jelenlévőknek, és egy kicsit kedvet csináljon a könyvei elolvasásán túl a versek írásához is. Ekkor osztottuk ki azokat a köteteket is, amelyekből a csapatok kiválaszthatták, melyik költeményből szeretnék a hét folyamán majd filmet forgatni. Vacsora után pedig előke-rültek a ropik és krékerek, a gyümölcstea és a szörp, amelyek mind elfogytak, mialatt táborlakoink érdeklődve tapadtak a vászonra és élvezték a Zootropolisz című animációs film első részé-nek történetét.

Nyulász Péter

Harmadik napunk az alkotás jegyében telt. Délelőtt a gyerekek különféle dísz- és ajándéktárgyakat készíthettek (pl. karkötőt, könyvjelzőt, álomfogót), ebéd után pedig **Füriné Nagy Edit** képzőművésszel elmerülhettek egy különleges festési technika rejtelseiben, amellyel - Nemes Nagy Ágnes egyik versét alapul véve - jobbnál jobb nyári csendélet témájú képek kerültek ki kezeik alól.

Füriné Nagy Edit

Este popcorn ropogatás közepette folytatód-
tak Judy Hopsz és Nick Wilde állati kalandjai.

A csütörtök mindig „kirándulós” nap, így ez-
úttal Komárom felé vettük az irányt. Bejártuk a
Monostori Erőd minden zegét-zugát, az istál-
lóktól a kazamatáig, miközben izgalmas törté-
neteket hallhattunk magáról az épületről és a
benne élőkről egyaránt. Ezt követően átmentünk
Tátára, ahol az **Old Lake Kalandparkban** a
gyerekek többek között azt is kipróbálhatták,
milyen érzés a fák között suhanni egy drótköté-
len. A kánikulában jól jött egy kis hűsítő móka,
ezért előkerültek a vízpisztolyok és megkezdő-

dött a csata, amelynek végén szinte az összes
táborozó átázott ruhában, de nagyon vidáman
kezdett készülődni a másnapi hazatérésre.

Péntekre már csak a pakolás, a rendrakás, a
projektfilmek megtekintése és az ajándékosztás,
valamint az egyik szülőtől kapott, jól behűtött
dinnye elfogyasztása maradt. Ebéd után sorban
érkeztek az autók, hogy elvigyék a gyerekeket,
akik aztán otthon még órákig/napokig mesélték
az élményeket (remélhetőleg). Mi pedig már
azon kezdtünk gondolkodni, mi legyen a követ-
kező évi program. ☺

„A jövő könyvtára” Székelyudvarhelyen
MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

A magyar könyvtárak nemzetközi együttműködéséről, a közös kulturális örökség megőrzéséről és a könyvtári szolgáltatások jövőjéről szolt „A jövő könyvtára” című szakmai konferencia 2026. augusztus 27–28-án Székelyudvarhelyen.

Az évente megtartott eseményt a Kányádi Sándor Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár szervezte idén is, immár nyolcadik alkalommal. A konferencia első napja augusztus 27-én 14 órakor kezdődött a székelyudvarhelyi Polgármesteri Hivatal Szent István-termében. A rendezvényt **Szakács-Paál István**, Székelyudvarhely polgármestere nyitotta meg. Köszöntőt mondott **Bíró Botond**, Hargita Megye Tanácsának elnöke, **Karácsonyi Zsolt**, az RMDSZ művelődésért felelős ügyvezető alelnöke, valamint **Szőcs Endre**, a szervező Kányádi Sándor Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár igazgatója.

A megnyitót követően 75 éves a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár címmel pódiumbeszélgetést tartottak erdélyi és magyarországi könyvtárszakmai vezetők részvételével. A beszélgetést Szőcs Endre vezette, aki szakmai kérdéseket vetett fel a pódium tizenhárom vendégének. A résztvevők az intézmény 75. évfordulójához kapcsolódva osztották meg tapasztalataikat és gondolataikat. Nagy örömmre én is a 13 „legjobb jóbarát” között lehettem, és mivel a napokban veszi fel az udvarhelyi könyvtár Kányádi Sándor nevét, egy K.S. idézettel köszöntöttem őket születésnapjukon:

„Én sem volnék, ha nem volnál,
ha te hozzám nem hajolnál,
te sem volnál, ha nem volnék,
ha én hozzád nem hajolnék.”

Igaz, a vers szerelmes vers, mégis a mi baráti, sőt testvéri kapcsolatunkat, egymásra való hatásunkat, egymás iránti bizalmunkat és tiszteletünket is kifejezi.

A szakmai program 16 órakor aktuális könyvtári témák bemutatásával folytatódott. **Törökné Antal Mária** és **Csorba-Sebek Judit**, a dunaújvárosi József Attila Könyvtár gyermekkönyvtárosai *Etika tanóra a könyvtárban?!* – *Foglalkozások az önismerettől a könyvtudatosságig* címmel tartottak előadást. Ezt követően **Kajári Katalin**, a Gödöllői Városi

Könyvtár és Információs Központ ifjúsági könyvtárosa mutatta be *Könyvtár a kamaszokra hangolva – Programok, módszerek és eszközök a fiatalok bevonására* című előadását.

A nemzetközi együttműködés jegyében **Katie Clark**, a liverpooli The Reader irodalmi igazgatója és **Kara Orford**, a The Reader program-megvalósításért felelős igazgatóhelyettese ismertette a *The Shared Reading model*, vagyis *A közös olvasás* modell működését.

18 órától újabb két előadásra került sor. **Dr. Pelok Benedek-György**, a Székelyudvarhelyi Városi Kórház ideggyógyász főorvosa *Az olvasó agy és az olvasó agya* címmel beszélt az olvasás témájáról.

Ezt követően **Mészáros Tamás**, az Országos Széchényi Könyvtár általános főigazgatóhelyettese *Közös örökségből közös jövő* címmel tartott előadást a nemzeti könyvtár szerepéről, fejlesztéseiről és a könyvtári szolgáltatások jövőjéről.

A főigazgató-helyettes előadásában hangsúlyozta, hogy a Kárpát-medence magyarságának közös írott kulturális örökségének megőrzése mellett a nemzeti könyvtár feladata az is, hogy az általa őrzött értékeket a szolgáltatásain keresztül minden magyarhoz eljuttassa.

Az előadás egyik kiemelt témája a digitalizálás és a digitális tartalomszolgáltatás volt. Mészáros Tamás szerint az OSZK az elmúlt években ezen a területen jelentős eredményeket ért el, és a digitális szolgáltatások fejlesztésével a könyvtár a teljes magyarság részére igyekezett kiterjeszteni a hozzáférést. A 2023-ban elindított helytörténeti digitalizálási programban az OSZK a helyi közösségeket arra kérte, jelöljék meg, milyen dokumentumokat és tartalmakat szeretnének digitalizálva, online formában elérni. A kezdeményezés keretében Erdélyben, a Felvidéken, Kárpátalján és a Délvidéken, valamint az anyaország valamennyi megyéjében igyekeztek kapcsolatot kialakítani a helyi közösségekkel. „A teljes magyarság céljait kell hogy szolgálja, az OSZK saját állományának digitalizálási szempontjai mellett” – fogalmazott az előadó a digitalizálási program kapcsán.

Mészáros Tamás előadásában kiemelt helyet kapott a tavasszal elindított Széchényi Ferenc Könyvprogram. A projekt keretében a nemzeti könyvtár a Libri által adományozott 80 ezer kötetnyi könyvanyagot osztotta ki a Kárpát-medence könyvtárai számára. A könyvtárak egy webshopszerű felületen válogathattak a kötetekből, és a program valamennyi könyvtártípus számára lehetőséget biztosított a választásra. A határon túli intézményekhez való eljuttatásban a regionális könyvtárak is jelentős segítséget nyújtottak.

A harmadik kiemelt fejlesztésként a Széchényi Híd nevű szolgáltatást mutatta be. A felület arra szolgál, hogy a nemzeti könyvtár különböző tartalomszolgáltatásait egy közös keresőben tegye elérhetővé. A digitális tartalomszolgáltatások nagymértékű bővülése ugyanis olyan megoldást tett szükségessé, amelyen keresztül a felhasználók egy helyen kereshetnek a teljes digitalizált állományban.

Az előadás ugyanakkor nemcsak az elmúlt évek eredményeiről, hanem a könyvtár előtt álló változásokról is szólt. Az előadó hangsúlyozta, hogy az intézmény új szolgáltatási stratégia ki-

dolgozására készül, amelynek kialakításában a szakmai közösségek visszajelzéseire is számítnak. Kiemelte, hogy az új stratégia szempontjából fontos megismerni, melyek az egyes közösségek prioritásai és legfontosabb igényei.

A jövő könyvtáráról szólva az előadó a digitális fejlesztések mellett a könyvtárak fizikai és közösségi szerepének erősítését is fontosnak nevezte. Felvetette a nyitott, befogadó tér fontosságát, ahová az emberek nemcsak olvasni vagy kutatni érkezhetnek, hanem amit közösségi térként is használhatnak. Az előadás végén a kommunikáció és az együttműködések szerepét emelte ki a jövő könyvtárának kialakításában.

A konferencia második napján, augusztus 28-án 10 órától a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtárban kerekasztal-beszélgetéseken vitatták meg az előző napon bemutatott témákat.

Én a liverpooli könyvtárosok workshopján vettem részt, és két csodálatos órát beszélgettünk Zelk Zoltán: *Megkövült perc* című verséről.

A rendezvény 13 órakor plenáris üléssel zárult a székelyudvarhelyi Polgármesteri Hivatal Szent István-termében.

A-jövő-könyvtára – Székelyudvarhely

Będzinben jártunk – élménybeszámoló

SUTÁNÉ CSULIK ANDRA ÉS FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

Megtisztelő kérésnek tett eleget a József Attila Könyvtár, amikor Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata meghívására a lengyelországi Będzinbe látogató delegáció részévé vált. Będzin 2000-ben lett Tatabánya testvérvárosa, és a kapcsolatápolás a két város között azóta is aktív. A 2026. augusztus 28. és 30. között megvalósult látogatás apropóját az adta, hogy a lengyel kisvárosban kerek évfordulót ünnepelt a helyi színház, múzeum és könyvtár, ami alkalmat adott a meghívott városok kulturális életének megismerésére és a baráti kapcsolatok erősítésére.

Fotó: Sutáné Csulik Andrea

A delegációt **Borsos Márton**, Tatabánya alpolgármestere vezette, a küldöttség további tagja volt **Németh Ferenc**, a Tatabányai Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese, **Sutáné Csulik Andrea** (SCSA), a JAMK Állományfejlesztési és Olvasószolgálati osztályának vezetője, és jómagam, **Feketsné Kisvarga Anita** (FKA).

- FKA: A többnapos tapasztalatcsere során számomra a legnagyobb élményt a vendéglátó önkormányzat és a helyi szakemberek kimagasló támogatása, odafigyelése jelentette.

- SCSA: Én pedig nagyon örültem annak, hogy Będzin és testvérvárosainak képviselőivel barátságokat kötöttünk, kapcsolatokat építettünk.

- FKA: Ez a kapcsolatépítés a hivatalos szakmai programon, augusztus 29-én kezdődött, amikor Będzin minden testvérvárosának delegációja egy-egy imázsfilm, vagy kisebb előadás formájában mutatta be települését, különös tekintettel annak kulturális életére. Így megismerkedhettünk Kaišiadorys (Litvánia), Obuchów (Ukrajna) és Geesthacht (Németország) városok gazdag kultúrájával. A mi részünkről alpolgármester úr Tatabánya gazdasági átalakulásáról beszélt, én pedig – a vendéglátók jubileumot ünneplő intézményeihez kapcsolódva – négy kulturális intézményt mutattam be dióhéjban, köztük a JAMK-ot is.

- SCSA: Szívszorító, ugyanakkor felemelő volt Obuchów imázsfilmjét végignézni, hogyan pró-

bálnak a háború idején is mindent megtenni kulturális életükért.

- FKA: Valóban. A hivatalos program után azért jó volt kellemes hangulatú szakmai látogatáson is részt venni, melynek során betekintést nyerhettünk a Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinieim Stefan a Żeromskiego könyvtár szolgáltatásaiba, hétköznapijaiba. A könyvtár igazgatója, Monika Pniakowska és munkatársai lelkesen válaszoltak minden kérdésünkre. Jó volt azt tapasztalni, hogy mennyire sok a hasonlóság a két intézmény szolgáltatásaiban, és közös az olvasás és a könyvtár iránti érdeklődés felkeltésére irányuló elhivatottság érzése is a munkatársainkban. Bízom benne, hogy hamarosan viszontláthatjuk őket egy tatabányai testvérlátogatás alkalmával.

- SCSA: Érdeklődve szemléltem a könyvtár muzeális gyűjteményének néhány kiemelt darabját is.

- FKA: Tényleg szépek voltak a bemutatott könyvek. A három nap alatt még egy kulturális intézményt tudtunk meglátogatni, a będzini várhegyen (Góra Zamkowa) álló, 14. században épült várat és a föld alatti folyosórendszerét, valamint a múzeumban kiállított gazdag fegyvergyűjteményt.

- SCSA: Lélegzetelállító panoráma tárult elénk a várból, miközben megismertük Będzin történelmét.

- FKA: Sok szép helyet láttunk, de a szakmai programok mellett volt alkalmunk megkóstolni a helyi ételeket is. Sőt, a városi Nyárbúcsúztató Fesztiválra is meghívást kaptunk, úgyhogy a lengyel pop-rockzenével való ismerkedés sem maradt el.

- SCSA: Ezen a rendezvényen is megtapasztalhattuk milyen barátságosak, kedvesek, vendégszeretőek az emberek Będzinben.

- FKA: Összességében zsúfolt, de nagyon kellemes hétvégi programon vehettünk részt, és bízom benne, hogy méltón tudtuk képviselni városunkat és könyvtárunkat. Mit gondolsz erről?

- SCSA: Szerintem is hasznos és élményekben gazdag volt az elmúlt néhány nap. Jó lenne, ha a będzini delegáció decemberben esedékes látogatásakor mi is be tudnánk mutatni a könyvtárunkat.

- FKA: Úgy legyen!

Kék patkány?!

SULLER ILDIKÓ, JAMK

Azúr, a kék patkány, és Ábris, a szőrallergiás kisfiú kalandjaival ismerkedtek a tatabányai Óvárosi és a Herman Ottó Általános Iskola 5. osztályosai. **Vészits Andrea**, Hubby-díjas alkotása kapcsán beszélgetett vendégeinkkel.

„Egymás között” ezt a címet is adhattuk volna a közönségtalálkozónak, hiszen itt nem a regény, és annak keletkezése, keletkezésének története

volt a középpontban. A kísérleti patkányok, egyike, Azúr, az allergiás nagyfiúk, nagylányok életének viszontagságaira irányította rá a figyelmet. A vendég tinik mindennapjai esetenként hasonló viszontagságokkal teliek. Az élet ugyanis nem egyszerű, de viszontagságaik közepette megnyugvást jelenthet, ha tudják, nincsenek egyedül! Más is érez – érzett már hasonlóan, akinek a megküzdési stratégiája utat mutathat, reményt adhat. Az író kalanddal, humorral, megannyi bájjal megírt története ugyanakkor érzékenyíti is a korosztály tagjait.

Körben ülve, egymásra figyelve vitattak meg egy-egy kérdést Andrea iránymutatása alatt a gyerekek, végezetül Ábrist is kézbe vehették, majd vihették az ötletet is: „mit is olvassunk a nyáron”?

Rádai Andrea és a felkészült kisiskolások

SULLER ILDIKÓ, JAMK

Az Óvárosi Általános Iskola 1. b. osztályosai Rókaszolttal kalandoztak 2026. június 12-én könyvtárunk falai között. Talpraesett kis vendégünk a tanév utolsó napjainak egyik délelőttjét töltötték nálunk **Rádai Andreával**. Nem is akár-hogyan!

A Margit-sziget minden apró zugába benéztek, berepültek, beugrottak Az író főhősének barátaival, Varjú Karcival, Sárkányboszival és Macskabaloggal együtt. Volt itt zümmögés,

zurrogás, surrogás és sutyorgás, és bukfenc meg csipogás, sőt! Rádai Andrea legnagyobb meglepetésére nem tudott olyat kérdezni, amire ne tudtak volna a választ! A gyerekek ugyanis már olvasták a meseregényt, melynek következő epizódja elnyerte a FSZEK Gyerekkönyvtárosok Különdíját.

Aprókaik levezetésképpen megszeretgették Rókaszoltot, rajzoltak egyet, majd búcsút intettek szerzőnek, hősnek, könyvtárosnak egyaránt.

Fotók: Suller Ildikó

Szokoli Bernadett: Másodsorból könyvbemutató MACHER PÉTER, JAMK

A 97. Ünnepi Könyvhétén a Helyi érték sorozat keretében került sor **Szokoli Bernadett** *Másodsorból* című könyvének bemutatójára. A regény főszereplője Borbála, egy fiatal paraszti származású lány, aki az 1920-as évek közepén érkezik a fiktív Óbánya nevű településre, ami a leírások alapján Tatabányának felel meg. A rendezvény elején **Macher Péter** helyismereti könyvtáros köszöntötte a megjelenteket, valamint beszélt a tatabányai irodalomtörténet női alakjairól. Így említésre került Gáll István *Kétpárevezős szerelem* című regényciklusának Magos Lizije, valamint Baráth Lajos *Örökség* című regényének Kárász Elzája.

Szokoli Bernadett íróval **Pruzsina Alice** beszélgetett. A szerző foglalkozását tekintve coach, és a pályázatokon is dolgozott. Munkája során sokszor kellett nők problémáival foglalkoznia, így számos tapasztalatot gyűjtött műve megírásához. Ezen felül kutatómunkát végzett a József Attila Könyvtár helyismereti gyűjteményében. A cselekmény színteréül választott település neve azért lett Óbánya Tatabánya helyett, mert így a helyi kötődéssel nem rendelkező olvasók is érdeklődést tanúsíthatnak a könyv iránt. A mű írásakor Fejős Éva íróntól is kért tanácsot.

Érdekesség, hogy az író nő a Borbála szülőfalujának választott fiktív Szigetházát, nagymamá-

ja szülőhelyéről, Hédervárról mintázta. A regény megjelentését végző Publio Kiadó pedig Héderváron bejegyzett vállalkozás. A regény írása már előrehaladt, amikor világos lett számára, hogy a főszereplő keresztnéve azonos a bányászok védőszentjével, Szent Borbálával.

A kötet megjelenésekor kisfilmet szerettek volna forgatni a Bányászati és Ipari Skanzen területén, melynek célja volt a bányászati időszak hangulatát megidézni. Végül az alsógallai tájháznál és az óvárosi Liget parkban volt lehetőségük filmet forgatni, melyet a beszélgetés szünetében játszottak be. Az író nő a hatajtós házak kapcsán fel szeretné venni a kapcsolatot Fűrészné Molnár Anikóval, a Tatabányai Múzeum korábbi igazgatónőjével is.

Szokoli Bernadett szerint regényének főhősét, Borbálát ugyanazok a kérdések foglalkoztatják, amelyek napjaink női számára is aktuálisak. Regényéhez mindenképpen szeretne folytatást íni. Annyit elárult, hogy a következő kötet 1945-ig beszéli el szereplőinek történetét. Az író nő dolgát némileg könnyíti, hogy valamennyi szereplője sorsát már a regény megírásakor kidolgozta.

(97. Ünnepi Könyvhét, Helyi érték sorozat, Szokoli Bernadett: *Másodsorból*. Borbála története könyvbemutató, József Attila Könyvtár, Tatabánya, 2026. június 10.)

Fotó: Macher Péter

Az MKE 57. Vándorgyűlésén jártunk

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

Idén június 25. és 27. között Kecskeméten zajlott az MKE Vándorgyűlése, melynek június 26-i szakmai napján vehettem részt. A Katona József Könyvtár adott otthont a délelőtti folyamán a *Könyvtáros kompetenciák és szakmai fejlődés* szekció előadásainak.

Cserlakiné Hagymássy Krisztina és Eszenyiné Dr. Borbély Mária köszöntője után egy érdekes előadást tekinthettünk meg. Az Év fiatal könyvtárosa pályázat nyertese, Földesi Csenge, aki a Békés Megyei Könyvtár munkatársa, nemcsak a podcast, mint közlési eszköz könyvtárak életében betöltött szerepét mutatta be, hanem mindezt egy videó podcast formájában tette meg. Az ő pályamunkáját kilenc induló közül választották a legjobbnak.

Eszenyiné Dr. Borbély Mária a *Könyvtáros kompetenciák a digitális korban: a nemzetközi trendek és keretrendszerek tükrében* című előadása a 2024-ben megfogalmazott IFLA-trendek (Könyvtári Egyesületek és Szervezetek Nemzetközi Szövetsége), a 2023-as ALA (Amerikai Könyvtáros Egyesület) által meghatározott alapkompentenciák és az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja által közzé tett, 2025-ös DigComp 3.0 európai digitális kompetencia-keretrendszer alapján emelte ki, hogy a jelen és a jövő könyvtárosainak milyen kompetenciákra kell ráerősíteni. A felvonultatott IFLA-trendek alapján a könyvtáros kompetenciáknak meg kell felelni a következő kihívásoknak:

- a tudásgyakorlatok változnak, erősödik a személyre szabott információk és a sokszínűség iránti igény, fel kell készülni a tudástorzításra adott válaszokra is;
- a mesterséges intelligencia és más technológiák átalakítják a társadalmat, egyre jellemzőbb a kiterjesztett valóság, ami a kiberbiztonság és a szerzői jogi szabályozás fontosságára hívja fel a figyelmet;
- újjáépül, új alapokra helyeződik az intézményekbe vetett közösségi bizalom;
- a készségek egyre összetettebbekké válnak;
- a digitális technológiák egyenlőtlenül oszlanak meg, a digitális befogadás is növelheti az egyenlőtlenségeket;

- az információs rendszerek egyre több erőforrást használnak fel, ami hatással van a bolygónkra;
- az emberek közösségi kapcsolatok iránti igénye nő, a közösségi terek és együttműködések kulcsfontosságúakká válnak.

Az elméleti felvetések befogadása után a szervezők egy kicsit szeretnék volna megmozgatni a hallgatóságot, és az előadások során felmerült gondolatok megosztására ösztönözni. Ezért 5-6 fős csoportokba rendeződött a közönség, melynek következtében egyrészt személyesen is megismerhettük egymást, másrészt gondolkodhattunk az addig hallottakon, és a beszélgetés végén közösen kidolgozhattunk egy-egy kérdést az elhangzott előadások kapcsán. Minden csoport kérdése összegyűjtésre került egy elektronikus felületen azzal a céllal, hogy a délelőtti záró kerekasztal-beszélgetéshez muníciót szolgáltasson.

Bujdosóné Dr. Dani Erzsébet (Fotó: Feketsné Kisvarga Anita)

A délelőtti második részében **Bujdosóné Dr. Dani Erzsébettől** megtudhattuk, milyen a könyvtárosképzés magyarországi modellje, és hogyan alkalmazkodik az oktatás a gyorsan változó szakmai kihívásokhoz. Az előadó a Debreceni Egyetem BTK Média- és Könyvtártudomá-

nyi Intézet, Könyvtár- és Információtudományi Tanszék vezetőjeként a saját intézménye könyvtárosképzését mutatta be részletesebben, de kitért a hazai felsőoktatási edukációs modellek összehasonlítására is.

Dr. Winkler Bea (Dotó: Feketsné Kisvarga Anita)

Dr. Winkler Bea viszont szűkebb hazája, az ELTE gyakorlatán keresztül szemléltette a mesterséges intelligencia hatását a könyvtárosképzésre. Mint megtudtuk, az ELTE-n minden kurzusba beépül már a mesterséges intelligencia felhasználási lehetőségére való felkészítés. Nagyon úgy néz ki, hogy a jövőben már inkább információs mentorok leszünk, nem pedig könyvtárosok.

A két előadás után a már megszokott módon, csoportokban beszéltek meg a hallottakat, és tettünk fel kérdéseket az előadóknak.

A délelőtti zárásaként a Bujdosóné Dr. Dani Erzsébet, Cserlakiné Hagymássy Krisztina, Kajári Katalin, Dr. Nagy Gyula, Tóth Renáta és Dr. Winkler Bea részvételével megalakult kerekasztal.

Társadalmi hasznosság – Fenntarthatóság **MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK**

A Cifrapalota Pávás termében zajlott a Társadalmi hasznosság – Fenntarthatóság Szekció ülése a KIT Szakmai Műhely, a Marketing Szekció, a Mezőgazdasági Szervezet és a Zöldkönyvtári Szekció szervezésében.

A könyvtár közösségi szolgáltatásainak társadalomba juttatott értéke című előadás röviden bemutatta a közkönyvtári értékek, eredmények összegszerű kimutatásának vizsgálati módszereit. Az alapfogalmak meghatározása után a befektetés arányos megtérülési mutató (Return on Investment, ROI) kiszámítását ismertette **Gacov Katalin** igazgató asszony a Verseyhy Ferenc

tal azokra a kérdésekre kereste a választ, hogy mik a könyvtáros társadalom erősségei és miben kellene fejlődünk, hogyan viszonyulnak a kollégák a folyamatos képzési kihívásokhoz. Felmerült igényként, hogy ne csak Budapesten legyenek tanfolyamok a Könyvtári Intézet képzési tervének megfelelően, hanem kihelyezett képzőhelyeken, vidéken is. Hangsúlyozták a beszélgetés résztvevői a belső mentorálás és -képzés fontosságát. Amiben azonban nem volt egyetértés, az a mesterséges intelligencia könyvtári térnyerésével volt kapcsolatos. Volt olyan résztvevő, aki AI-könyvtárost egyáltalán nem látna szívesen a munkahelyén. Mások megszorításokkal, bizonyos funkciók ellátására nem zárkoznának el tőle. Volt olyan előadó, aki azt hangsúlyozta, hogy elsőként definiálni kellene, hogy mit is értünk mesterséges intelligencia alkalmazásán.

Kerekasztal_beszélgetés (Fotó: Feketsné Kisvarga Anita)

Az izgalmas beszélgetés végén Bujdosóné Dr. Dani Erzsébet elmondta, hogy a kecskeméti Kátona József Könyvtárban készülnek egy olyan MI-val kapcsolatos belső képzésre, melyet programozó fog tartani, nem könyvtáros. Ígérte, hogy a tapasztalatokról a későbbiekben be fog számolni.

Könyvtár példáján keresztül: hogyan számítható ki az egyes közösségi szolgáltatások társadalomba juttatott értéke. Szerintem a számítási módot érdemes megismerni, a fenntartó számára hasznos mutatókat tudunk generálni vele.

Szintén a társadalmi hasznosság kérdéseit fegyezte **Istók Anna** (Gödöllői Városi Könyvtár igazgatóhelyettes), de a hagyományos könyvtári szolgáltatásokat vette górcső alá. A kulturális szektor általános problematikája, hogy a szféra intézményei által elért eredmények máshol jelentkeznek. A könyvtárak hatása a társadalomra, az állampolgárok szociális, munkaerőpiaci, to-

vábttanulási, mentális stb. körülményeire feltérképezetlenek, minimális adattal rendelkezünk a területről. Az előadás bemutatta, hogy a könyvtárak a hagyományos szolgáltatásaikhoz kapcsolódva milyen pénzügyi hasznot tudnak a társadalomba visszaforgatni. A mutatók kidolgozásánál alapvető szempontként határozták meg, hogy a végső számítási módszer minden közkönyvtár számára adaptálható legyen, a mutató a lehető legegyszerűbb statisztikai adatokból kinyerhető legyen, fedje le a könyvtár teljes szolgáltatási spektrumát, illetve releváns és összehasonlítható legyen.

Vas Gábor Tamás a Bródy Sándor Könyvtár igazgatóhelyettese és informatikai osztályvezetője *„Láthatatlan” haszon – A könyvtári digitális ökoszisztéma megteremtése* címmel prezentálta gondolatait.

Az előadás a közgyűjteményi intézményrendszer digitális transzformációjának társadalmi hatásmechanizmusait vizsgálta a könyvtárak rendszerében, azon belül a hagyományos információszolgáltatás szerepkörének közösségi és tudásközpontú paradigmaváltására fókuszálva. A módszertani elemzés a Befektetések Társadalmi Megteremtésének (SROI) indikátorain keresztül számszerűsítette az IKT-infrastruktúra, a digitalizációs folyamatok és a humán tőke megteremtését, bizonyítva az informatikai szolgáltatások és a digitális ökoszisztéma értéknövelő hatását. A mérések eredményei igazolják, hogy a stratégiai alapú digitális fejlesztések a közvetlen gazdasági hasznosságon túl, mérhető társadalmi kohéziót és hosszú távú versenyképességet generálnak.

Közösség - Helyi identitás – Társadalmi szerepvállalás Szekció

SUTÁNÉ CSULIK ANDREA, JAMK

A szekció első előadója **Tegdes Egyházi Dóra** volt a kecskeméti Vándorgyűlésen. A Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke előadásában egy összehasonlító kutatás eredményét osztotta meg a jelenlevőkkel: Szlovákia többségében magyarul lakta településeinek könyvtárainak helyzetét mutatta be. A két kutatás 2019-ben, valamint 2024-ben valósult meg. Elnökasszony elmondta, hogy 2024-ben 27-tel kevesebb települést tudtak vizsgálni. Míg 2019-ben 51%-uknak volt működő könyvtára, 2024-ben ez 36%-ra csökkent (ezzel részarányosan.) Láthattuk a diasorozatból, hogy Dunaszerdahely rendelkezik a legtöbb aktív könyvtárral mind közül. A községi könyvtárak heti 9,6 órát tartanak nyitva, míg az iskolákban heti 4 órában látogatható a könyvtár.

Dr. Mikulás Gábor (szerkesztő, KIT Hírlevél; információs tanácsadó) előadásának címe: *„Széleskörű e-szolgáltatások akár a legkisebb könyvtárban is”* – A B2B2C modell nemzetközi tapasztalatai és hazai lehetőségei volt. Kóros megbecsültség hiányban szenvedünk könyvtárosként, miközben munkánk tekintélyes hányada nem a használókra, hanem dokumentumok beszerzésére, feldolgozására és kezelésére irányul. Tehermentesíthet bennünket, ha a párhuzamoságok leépítésével ezeket a szolgáltatásként, csomagokban szerezhethetjük be. Az ilyen rendszereket hívjuk B2B2C modellnek, melyek pl. filmeket, zenéket, e-könyveket bibliográfiai rekordokat készítenek elő, hogy használók igényeit ismerve, esélyegyenlőséget biztosítva, saját kínálatunkként adhassunk tovább.

Horváth Tamás a Mezőgazdasági Szekció elnöke az általuk működtetett Zöldkönyvtár mutatta be: a zöld olvasótermet, az egyedi szakrendszert, és a zöldkönyvtár rendezvénysorozatot.

Régi ismerősünk és partnerünk **Takács-Sánta András** (Eötvös Loránd Tudományegyetem, egyetemi docens, Humánökológia szakigazgató) *A világ végétől a világ elejéig – összefogás a fenntartható jövőért* című előadásában arról beszélt, hogy a világméretű fogyasztói civilizáció egyre mélyülő válsága egy új, az élet tiszteletén alapuló civilizáció építésére hív minket. Ebben a gigászi feladatban kulcsszerepük lehet a könyvtáraknak: nemcsak mint információforrások, hanem mint találkozások terei vagy mint előremutató kezdeményezések beindítói is.

Egyik helyen sem szakképzett könyvtárosok dolgoznak. Csak a nagy könyvtárakban használnak valamilyen integrált könyvtári rendszert, máshol nem. Ami az állománygyarapítást illeti: 2024-ben a városi, regionális intézmények bővültek, de az oktatási intézmény részeként működő könyvtárak 40 %-a nem gyarapodott egyetlenegy dokumentummal sem. A vizsgált településeken lehetőség nyílik hangoskönyvek és társasjátékok kölcsönzésére; vannak könyves kuckók pl. vasútállomáson, strandon. Házhoz szállítják a könyveket időseknek és bibliobox is fellelhető. A regionális intézmények kétszer annyi rendezvényt tartottak 2024-ben, mint a városiak. Míg 2019-ben a könyvtárosok átlagéletkora 40 év volt, 2024-re

48,6 év lett. Végzettségük 55%-ról 4-27%-ra zuhant vissza. Egy pozitívum jutott a végére: 2024-ben a vizsgált könyvtárak 84%-ában található internet a korábbi 79%-kal szemben. Jövőbeli terveik között szerepelnek a képzések, újrainvitások, megújulások.

Kormányos Gyöngyi igazgató a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet tevékenységeiről beszélt. Feladatkörük speciális: a hagyományos könyvtári tevékenység mellett múzeumi, szakmai képzésekkel, mentorprogramokkal, tudományos kutatásokkal, digitális adatbázisokkal foglalkoznak. Fontos az archiválás. Gyűjtenek mindent, ami a vajdasági magyar kultúrához tartozik. A vajdasági magyar könyvtáraknak külön szerepük van: kisebbségi érdekképviselőket is el kell látniuk. Szerbiában az ottani kulturális minisztérium a könyvtárakat 4500 euróval támogatja, a magyar többségű önkormányzatok 500 eurónyi összeggel támogatják a magyar nyelvű könyvek állománygyarapítását. Számukra ezért fontos a Márai és a Kölcsey program. Könyvtáraknak és levéltáraknak is segítenek digitalizálni. Digitális adatbázisaik (VAMADIA – ez egy fotótár, Vajdasági Magyar Értéktár, Banatdia – Bánát szellemi kulturális öröksége és hagyományai adatbázisban) építéséhez modern technikai felszereltségük van, ingyenesen szolgáltatják ezeket a tartalmakat.

Abonyi Szilvia előadása a kiskunfélegyházi városi könyvtár közösségformáló gyakorlatairól szólt. Közösségekre szükség van, mert ellensúlyozzák az elmagányosodást, identitás-megőrző szerepük van, mentális jólétet biztosítanak. Küldetéstudatuk is közösségi értékeket hordoz. A könyvtár közösségi térré válik azáltal, hogy semleges, biztonságos, kényelmes, könnyen elérhető, a könyvek mellett közösségi élményt biztosít. Ismeretterjesztő tematikus előadásaikon a célközönségük adott. Hat nagy közösségük működik: egy olvasóköri, egy baba-mama klub, egy családfakutató és helyismereti kör, szenior táncklub, irodalomterápiás csoport, valamint nyári táborokat szerveznek. Vannak helyi identitást erősítő együttműködések: kávéházi beszélgetések, helyi képzőművészeknek bemutatkozási lehetőség, helyi nyugdíjasoknak képzések. Kihívásaik közé tartozik, hogy ezeket a közösségeket megtartsák, bevonják a fiatalokat.

Fischer Mónika, a Budapesti Corvinus Egyetem könyvtárának igazgatója arra kereste a választ, hogyan lehet a hallgatókat bevonni a kö-

zösségi programokba, ezeknek megtervezéséhez. A hallgatók digitális bennszülöttek, akiknek digitális eszközökben való jártassága magas; ezekre az eszközökre támaszkodnak. Mi a könyvtár feladata? Elmondani nekik, hogy ezekkel a digitális eszközökkel sem érnek el minden forrást. Segítünk nekik szelektálni. Ha lekuporodnának és szeretnének a gondolataikkal lenni, ezt a könyvtár biztosítja számukra. Érdemes a hallgatókat bevonni szolgáltatás fejlesztésbe. Keresik az egyéniség kifejezésének lehetőségét, ezért olyan tereket hoznak létre, ahol jól érzik magukat: ha közösen vannak, akkor is szeretnek elszigetelődni. Ezzel szemben a könyvtárosok digitális bevándorlók, a legjobbat keresik, megbízhatóak, rugalmasak. Létszámcsökkenés mellett ugyanazokat a minőségi szolgáltatásokat kell nyújtaniuk, illetve új munka-, és feladatköröket kellett kialakítaniuk (pl. kommunikációs feladatok, MI konzulens, közönségkapcsolati referens). Céljuk a felhasználói igényekhez való alkalmazkodás. Mindenkinek próbálják azt a munkát biztosítani, amiben ő a legjobb; egy kolléga több területen is dolgozik. (pl. összevontak osztályokat) Céljuk, hogy növeljék a könyvtárhasználatot a hallgatók körében, találkozási pont legyen a könyvtár, kényelmes tereket alakítsanak ki. Kérdés, hogyan éri el a hallgatót? Bevonják őket (pl. tantárgyba épült hallgató projektfeladatok szervezésébe, pl. podcast sorozatok), megkapják a kötelező irodalmat, Relax-szobát, üzenőfalat vezettek be, tanulóköröket hoztak létre.

Bukáné Kaskótó Marietta PhD témája a kisgyermek zenei nevelése volt. Kiadványa, egy interaktív zenei foglalkoztatókönyv - Én is tudok muzsikálni! – a bölcsődei és kiscsoportos óvodai korosztály számára íródott. Célja, hogy játékos formában sajátítsák el a picik a zenei stílusokat.

Prof. dr. Váradi Judit, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának vezetője ismeretterjesztő élménykoncertekről tartott előadást. Évente 18 előadást szerveztek 6-11 éves gyerekeknek. Az egyik előadáson gyerekek vezényelték a vonósokat, ők voltak a karmesterek, célja, megtapasztalják, mi a karmester feladata. Kérte a hallgatókat, úgy játszanak, ahogyan a gyerekek dirigálnak. Tanulság a számukra az volt, hogy nem egyszerű vezényelni. Az egyetemen 2017 óta tanítanak koncertpedagógiát az egyetemen, amelynek alap gondolata, hogyan lehet élvezettel eljuttatni a gyermekekhez a komolyzenét.

Jó dolog ma gyerekkönyvtárosnak lenni

SULLER ILDIKÓ, JAMK

Kecskemét adott otthont idén az MKE 57. vándorgyűlésének, s a 30 éves könyvtáráépület méltó helyszíne volt az esemény egy részének. Egy részének, mert több impozáns épületet-termet is belakott a 2 nap alatt a több száz könyvtáros, mint például a Cifra Palotát, és a Városháza dísztermét, nem beszélve a kulturális programok színhelyeiről.

Terveim között szerepelt több szekcióülés meglátogatása egy-egy előadás erejéig, mégis, többségében a „Közösség – közösségi alkotás – közösségi tanulás” szekció előadásait hallgattam meg. Egy-egy előadó színvonalas joggyakorlatait többé-kevésbé már ismerheti a szakma, de tekintünk most úgy, ahogyan a pályakezdő láthatja. Sokféle lehetőség közül választhat, ha gyerekcsoportok körében szeretné gyakorolni az olvasásra nevelés feladatát. Választhat kreativitása, kézügyessége, érdeklődési köre szerint. Meseposztó, mesepárna, vagy robot? Élőszavas mesemondás, kézműves foglalkozás, robotika, vagy éppen mindhárom?

Dala Sára előadásában átfogó képet adott a Hagyományok háza képzéseiről, melyet segédanyagokkal, adatbázisokkal, hang- és filmgyűjteményekkel, különböző mesemondó szervezetekhez való kapcsolódási lehetőséggel támogat a intézmény. Kiindulópont lehet a könyvtárosok és pedagógusok számára, de nem csak az; végig kísérheti a könyvtáros és pedagógus életpálya egészét.

Minden egy helyen – könyvtári szolgáltatások új alapokon

TÖRÖK CSABA FRIGYES, JAMK

A könyvtári informatika fejlődésének egyik jól kirajzolódó iránya, hogy az egymástól elkülönülő katalógusok és adatbázisok helyét egyre inkább egységes szolgáltatási környezetek, összekapcsolható adatok és a felhasználó számára minél egyszerűbb hozzáférést biztosító rendszerek veszik át. Az MTA Könyvtár és Információs Központban 2025-ben bevezetett Ex Libris Alma könyvtári szolgáltatási platform ennek a szemléletnek egy hazai példája. Éppen ezért volt számomra különösen érdekes az idei vándorgyűlés Műszaki Könyvtáros Szekciójában **Bilicsi Erika** az MTA Könyvtár és Információs Központ, Szakinformatikai Osztály osztályvezetőjének „Minden egy helyen, a könyvtári szolgáltatási platformban” című előadása.

Verseginé Ujhelyi Petra a Jászsági Népmesepont gyerekkönyvtári térben elfoglalt helyéről értekezett, megfűszerezve egy pikáns mesével, nem kis derűtséget okozva a hallgatóság körében. „*Jó kezekben van nála a mese*”, élmény volt hallgatni. A Népmesepont eredményességét jelzi a környező intézményekkel kialakult jó kapcsolat, az óvodáktól kezdve az iskolákon át a nyugdíjasotthonokig.

Munkácsiné Szabó Katalin a szolnoki Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár meseposztó, **Molekné Kőrösi Beatrix** a kazincbarcikai Egressy Béni Városi Könyvtár mesepárna gyakorlatát ismertette a közönséggel, elméleti és gyakorlati ismeretekkel megtámogatva.

Ha valaki annyira a 21. század gyermeke, hogy ezek még mind nem győzték meg, megláthatta a lehetőséget **Molnár Dániel** és **Molnár-Faragó Éva** népmesét és robotikát ötvöző módszerében.

Jó dolog az, ami ma megadatik egy kezdő/gyakorló gyerekkönyvtárosnak: új ötletek, új technikák és új eszközök, képzési, fejlődési lehetőség, ráadásul még egy szó sem esett a papírszínházról, silent bookról vagy a Könyvtári Szövetség továbbképzéseiről. Ha egyszer eljön az is, hogy lesz gyerekkönyvtáros szakirány az egyetemeken, az már maga a kánaán lesz! Na, de ne ugorjunk ennyire előre...

Bár a nyári nagy meleg komoly próbára tette a hallgatóságot, az előadás mindvégig élményszerű és jól követhető maradt, és olyan témát érintett, amely a következő években egyre több hazai könyvtár számára válik aktuálissá.

A hagyományos integrált könyvtári rendszerek alapvetően a nyomtatott dokumentumok kezelésére épültek. Az elektronikus források, adatbázisok, repozitóriumok és saját digitalizált gyűjtemények térnyerésével azonban egyre több különálló rendszer alakult ki, sokszor ugyanazon intézményen belül. Ezeket a használó előtt ugyan részben el lehet fedni közös keresőfelületekkel, a háttérben azonban továbbra is párhuzamos munkafolyamatok, külön adatstruktúrák működnek.

Az Alma legfontosabb ígérete éppen ennek a széttagoltságnak a csökkentése.

A rendszer a hagyományos dokumentumok mellett az elektronikus és digitális forrásokat is egységes környezetben képes kezelni. A felhasználó szempontjából ez azt jelenti, hogy nem kell tudnia, melyik adatbázisban, katalógusban vagy repozitóriumban található az általa keresett dokumentum: számára a tartalom lehetőleg egyetlen szolgáltatási térben jelenik meg.

Az MTA KIK átállása korántsem egyszerű szoftvercserét jelentett. A meglévő adatok migrációja, az új munkafolyamatok kialakítása, a rendszer konfigurációja, a tesztelés és a külső szolgáltatásokkal való kapcsolatok megteremtése egyaránt fontos feladatot jelentett, az előadásból az is kiderült, hogy a bevezetéshez külön munkacsoportot hoztak létre, amely célzottan foglalkozott az implementációval.

Számomra itt vált különösen érdekessé az előadás. Az előadó több alkalommal is jelezte, hogy az átállás során voltak, sőt még jelenleg is vannak nehézségek, ezek részletezését azonban meglehetősen elegánsan elkerülte. Ez egy konferencia-előadás keretei között természetesen érthető, szakmai szempontból mégis talán éppen ezek a tapasztalatok lennének a legtanulságosabbak. Egy ilyen volumenű fejlesztésből nemcsak azt érdemes megismerni, ami jól működik, hanem azt is, hogy hol jelentkeztek problémák, milyen kompromisszumokat kellett kötni, és mely megoldások bizonyultak nehezebbnek a vártnál.

A délelőtti előadást jól egészítette ki délután, a Digitális jövő szekcióban **Kasza Zsófia**, az MTA Könyvtár és Információs Központ Gyűjteményszervezési Osztályának osztályvezető-helyettese által tartott „Egy bibliográfiai forrás útja a felhasználóig – fizikai, digitális és elektro-

nikus reprezentációk létrehozása Almában” című előadása. Konkrét példákon keresztül mutatta meg, miként jelennek meg ugyanazon bibliográfiai forrás fizikai, digitális és elektronikus reprezentációi az egységes szolgáltatási platformon.

Megyei könyvtárként mintegy négyszázezer dokumentumos állománnyal dolgozunk, miközben nálunk is egyre nagyobb szerepet kapnak a digitális tartalmak és az online szolgáltatások. Az egységes platform gondolata ebből a szempontból rendkívül vonzó. Ugyanakkor azonnal felmerül az erőforrások kérdése is: egy modern könyvtári platform bevezetése nem egyszerűen technológiai vagy pénzügyi kérdés, hanem legalább ennyire személyi és szervezeti feladat.

Kasza Zsófia (Fotó: TCSF)

Az Alma által képviselt modell mindenképpen figyelemre méltó, jól mutatja, merre tart a könyvtári informatika: az elkülönülő rendszerektől az integrált szolgáltatási környezetek felé.

Ajánlott olvasnivaló:

Haász Antal: A könyvtári automatizálás története az MTA Könyvtár és Információs Központban: az integrált könyvtári rendszertől a discovery-n át a felhőalapú szolgáltatásig. (NETWORKSHOP 2026, 257–265. oldal.)

Siófokon jártunk

HALÁSZ ADÉL, JAMK

A Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezete XXVII. Országos konferenciája 2026. július 22-24. között került megrendezésre Siófokon, a Balatoni Regionális Történeti Kutatóintézet, Könyvtár és Kálmán Imre Emlékházban. A konferencia első napjáról osztunk meg pár gondolatot – hiszen csak ezen vetünk részt.

A konferencia „Vendéget látni, vendégnek lenni” – a helyismereti gyűjtemények szerepvállalása a turizmusban címet kapta. A cél annak bemutatása volt, hogy a könyvtárak miképp vesznek részt a kulturális örökség megőrzésében és ismertetésében. Az előadások segítettek ötle-

teket gyűjteni új szolgáltatásokhoz, azok kialakításának szakmai és erőforrásbeli megvalósításához. A konferencián természetesen kiemelt szerepet kapott a Balaton, mint turisztikai régió.

Az előadások sorát **Dr. Rehák Géza** PhD történész *A Kádár-kor balatoni turizmusának vázlat*a című előadásával nyitotta. A tájék az arculatát a Kádár-korszakban nyerte el, az akkori gazdaságpolitikai elvek szerint, akkor még 1,5-2 hónapos szezonra való berendezkedéssel. A cél az volt, hogy kétszázharminc kilométernyi partszakaszt alakítsanak ki nyaralóhelyekkel pihenni és szórakozni vágyó turisták számára. Az elsődle-

ges fejlesztési szempont a turizmus, minden más háttérbe szorítottak.

A Néprajzi Múzeum Gyűjteményi Főosztály-vezetője **Schleicher Vera** PhD következett a *Globális és lokális konfliktussíkok a balatoni turizmusban* című előadásával. A Balaton-térség turisztikai célú használata az elmúlt háromszáz évben számos társadalmi és környezeti változást hozott. A turizmus modernizációs jelenség, amely hasznot hoz a helyieknek, ugyanakkor rengeteg konfliktus forrása is. Az előadás kitért a helytörténeti kutatások jelentőségére, (vagy éppen a helyi kutatások hiányára), amelyek sokszor torz képet festhetnek a térségről.

A szünet előtti utolsó előadó **Garamvölgyi László** az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár főigazgató-helyettese volt. *Digitális helyismereti élmény könyvtári térben – egy audio guide szolgáltatás bevezetésének tapasztalatai* címmel tartotta meg prezentációját. Az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár 2025-ben saját fejlesztésű audio guide szolgáltatást indított, amely új formában teszi hozzáférhetővé az intézmény tereit. A szolgáltatás lehetővé teszi, hogy mindenki önállóan, saját tempójában fedezze fel az ország első kifejezetten könyvtári célra épült épületét. A

projekt rávilágít arra, hogy modern digitális technika új lehetőséget biztosít szolgáltatások terén.

A szünet utáni előadó, **Juhász Zoltán**, a Békés Megyei Könyvtár igazgatója az *Életrajzi lexikontól a városismereti sétáig* címmel tartotta előadását. Bepillantást nyerhettünk a Békés Megyei Könyvtár turisztikai jellegű programjaiba. A könyvtárak sokoldalúságát mutatja, hogy Békéscsabán a könyvtárban KölcsonTár működik, ahol kerékpár és bogrács is kölcsönözhető. A lehetőségek minél szélesebb körűek, annál inkább rámutatnak arra, hogy a könyvtár a település szerves része.

A soron következő előadó **Törő Balázs** volt a Lackó Dezső Múzeumból (néprajzkutató és muzeológus). Előadását *Formákon túl – Magánnyaralók világa a Kádár-korszakban és napjainkban* címmel tartotta. Minden korszaknak van jellegzetes formavilága, gondoljunk csak bele a 60-as évek balatoni lapostetős nyaralók kerítésmezőire (a hajó, a napfény a hullámok és sorolhatnánk). Ezek a kerítések, bepillantást nyújtanak a megrendelők és elkészítők világába, a helyiek kapcsolatrendszerét és együttműködését is feltárva.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2026. július

1.

Lassú építkezések / Liebhauser János ; Györffy Ákos. - In: Magyar krónika : közéleti és kulturális havilap. - 02. sz. (2026. nyár), p. 56-61. - ill.

Kivonat: Interjú Liebhauser Jánossal, a szegedi Illyés Gyula Könyvtár igazgatójával arról, hol a helye Szekszárdnak hazánk kulturális térképén.